

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra regionálního managementu

Bakalářská práce

Evropská unie z pohledu občana České republiky

Vypracoval: Lukáš Malecha
Vedoucí práce: RNDr. Zuzana Dvořáková Líšková, Ph. D.
České Budějovice 2020

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Lukáš MALECHA
Osobní číslo: E17045
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: Strukturální politika EU pro veřejnou správu
Téma práce: Evropská unie z pohledu občana České republiky
Zadávací katedra: Katedra regionálního managementu

Zásady pro vypracování

Cíl práce:

Cílem práce je zjistit postoj občanů České republiky k Evropské unii a jak hodnotí vstup České republiky do Evropské unie.

Metodický postup:

1. Studium přínosů Evropské unie pro občany České republiky, 2. Příprava dotazníkového šetření, 3. Sběr dat formou dotazníkového šetření, 4. Zhodnocení povědomí občanů o přínosech EU, 5. Závěry ze zjištěných výsledků.

Teoretická část práce bude zaměřena na vývoj přístupů České republiky k Evropské unii v období před vstupovými vyjednáváními. Dále bude analyzováno období vstupu do Evropské unie, jako i jednotlivá programová období až po současnost.

Praktická část přinese syntézu pohledů občanů ČR na Evropskou unii, prostřednictvím dotazníkového šetření v jednotlivých regionech ČR. Výsledky budou sloužit organizacím, které se zabývají informováním společnosti o Evropské unii, jako podklad ve kterých regionech je dostatečná či nedostatečná informovanost o Evropské unii.

Rámcová osnova:

1. Úvod, 2. Přehled literatury, 3. Cíle a metody, 4. Teoretická část – vliv Evropské unie na občany České republiky, 5. Praktická část – Veřejné mínění občanů České republiky o Evropské unii, 6. Vyhodnocení vlivu Evropské unie na občany České republiky, 7. Závěr, 8. Přehled použité literatury, Přílohy.

Rozsah pracovní zprávy: 40 – 50 stran

Rozsah grafických prací: dle potřeby

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam doporučené literatury:

Juncker, J. C. (2018). State of the Union. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

EU & me. (2017). Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Svoboda, P. (2011). Úvod do evropského práva. Praha: C.H. Beck.

Brochardt, K. D. (2017). ABC práva EU. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie.

Evropská unie ve 12 lekcích. (2017). Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie.

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Zuzana Dvořáková Lišková, Ph.D.
Katedra regionálního managementu

Datum zadání bakalářské práce: 25. března 2019
Termín odevzdání bakalářské práce: 13. dubna 2020

V Českých Budějovicích dne 25. března 2019

doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Č. 13 (29)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.
vedoucí katedry

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci vypracoval samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 30.4.2020 .....

Lukáš Malecha

Poděkování

Velice děkuji své vedoucí bakalářské práce, paní RNDr. Zuzaně Dvořákové Líškové, za cenné rady, připomínky, trpělivost a odborné vedení, které napomohlo ke zpracování bakalářské práce.

Obsah

1. Úvod.....	8
2.1. Představení Evropské unie	10
2.2. Důvody vzniku Evropské unie	11
3. Instrukce Evropské unie	12
3.1. Evropský parlament.....	12
3.2. Rada Evropské unie.....	14
3.3. Evropská komise	15
3.4. Evropská rada	15
4. Vstup České republiky do Evropské unie	17
4.1. Období 1993 – 1996.....	17
4.2. Období 1996 – 2004.....	17
4.2.1. Agenda 2000	18
4.2.2. Kodaňská kritéria	19
4.2.3. Předvstupní pomoc pro ČR.....	20
4.2.4. Žádost o členství	22
5. Česká republika v EU	26
5.1. České předsednictví 2009	26
5.2. Analýza voleb evropského parlamentu.....	27
5.3. Změny ČR vlivem dotací z fondů EU	28
5.3.1. Období 2004 – 2006	29
5.3.2. Období 2007 – 2013	31
5.3.3. Období 2014 – 2020	34
6. Cíle práce a metodika.....	38
7. Praktická část	39

7.1. Význam Evropské unie v každodenním životě občana ČR	39
7.1.1. Cestování po Evropské unii	39
7.1.2. Studium, stáž a práce v Evropské unii	39
7.1.3. Volný pohyb zboží, služeb a kapitálu v EU	40
7.1.4. Zdravotní péče a bezpečnost potravin v EU	40
7.1.5. Ochrana spotřebitelů v EU	40
7.1.6. Telekomunikace v EU.....	41
7.1.7. Společná měna – euro	41
7.2. Příklady podpory regionů z fondů EU podle odvětví	42
7.2.1. Zdravotnictví.....	42
7.2.2. Životní prostředí	43
7.2.3. Sociální oblast	44
7.2.4. Rybářství.....	45
7.2.5. Výzkum a vývoj.....	46
7.2.6. Doprava	47
7.2.7. Vzdělávání.....	48
7.2.8. Podnikání a inovace	49
7.2.9. Cestovní ruch a kultura.....	50
7.3. Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	52
8. Závěr	56
I. Summary and keywords	58
II. Seznam použitých zdrojů	59
III. Seznam grafů, tabulek a obrázků	64
IV. Seznam příloh	65
V. Přílohy.....	66

1. Úvod

Evropská unie je společenstvím 27 členských států, které se formuje na evropském kontinentu, již od počátku 50. let minulého století. Původní záměr, tehdy ještě šestičlenného Evropského společenství uhlí a oceli, byl ochránit Evropu před další válkou společným regulováním trhu s uhlím a ocelí. Dnes čítá Evropská unie 27 členských států, které jí svěřují některé své pravomoci a tím otevírají mnohem širší rozsah spolupráce. Důvodem takovéto spolupráce je i fakt, že z globálního hlediska patří Evropské státy mezi jedny z nejmenších na světě a svým spojením mohou mít mnohem větší vliv na okolní svět.

Česká republika se k Evropské unii přidala v roce 2004, v rámci největšího rozšíření, kdy spolu s námi přistoupilo dalších 9 evropských států. Od té doby zažila Evropská unie několik otřesů, které společnou spoluprací zvládla, nebo jim právě čelí. Jedná se hlavně o hospodářskou krizi z roku 2008, uprchlickou krizi z roku 2015, Brexit či současnou pandemii koronaviru neboli nemoci Covid-19. Všechny tyto krize nám zatím ukázaly, že být součástí velkého celku jako je Evropská unie, je pro všechny členské státy výhodné, až na Spojené království, které bylo jiného názoru.

Když v roce 2019 oslavila Česká republika 15 let od svého vstupu do Evropské unie, otevřelo se tím pomyslné okno k debatě a zhodnocení členství v Evropské unii. Tato práce, do jisté míry, k tomuto hodnocení také přispívá, hlavně v oblasti dotací z fondů EU a oblastí dopadu Evropské unie na každodenní život občanů České republiky.

Aby bylo možné hodnotit dopad Evropské unie na Českou republiku, musíme se nejdříve v teoretické části zaměřit na podstatu Evropské unie, důvod vzniku a její fungování. Další kapitoly teoretické části nám nastíní vstup České republiky do Evropské unie, důležité období předsednictví České republiky v Radě Evropské unie a porovnání voleb do Evropského parlamentu s jinými volbami v České republice. V poslední kapitole teoretické části se práce zabývá čerpáním financí z fondů Evropské unie.

Praktická část se dělí na tři kapitoly. První z nich je zaměřena na samotný význam členství České republiky v Evropské unii a zkoumá, v jakých oblastech je Evropská unie důležitá, či výhodná pro občany České republiky, v jejich každodenním životě. Ve druhé kapitole je zobrazeno devět pěkných příkladů projektů, financovaných z fondů Evropské unie. Poslední kapitola je zaměřena na zhodnocení členství občany České republiky,

formou dotazníkového šetření, kde je největší důraz kladen na výhody a nevýhody členství právě podle občanů České republiky.

2. Evropská unie

2.1. Představení Evropské unie

Evropská unie (EU) je jedinečným partnerstvím mezi evropskými státy. Jedná se o 27 států, které nazýváme členskými státy. Jedinečným znakem Evropské unie je skutečnost, že ačkoliv se jedná o svrchované a nezávislé země, část své suverenity sdílejí, aby získali sílu a výhodu plynoucí z velikosti. V praxi to znamená, že členské státy svěřují některé ze svých rozhodovacích pravomocí společným institucím, které si vytvořily, aby se o určitých záležitostech společného zájmu mohlo demokraticky rozhodovat na evropské úrovni. Evropská unie se tak nachází mezi plně federálním systémem, jako například USA (Spojené státy americké) a volným systémem mezivládní spolupráce jako například OSN (Organizace spojených národů) (Fontaine, 2017).

Evropská unie je založena na hodnotách svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a úcty k lidské důstojnosti, s čím souvisí i dodržování lidských práv, včetně práv menšin. Tyto hodnoty sdílejí všechny členské státy, které se také ve společnosti vyznačují pluralismem, tolerancí, spravedlností, solidaritou a nepřipustností diskriminace s rovným právem mužů a žen.

Článek 3 Smlouvy o Evropské Unii definuje pět hlavních cílů Evropské unie, kterými jsou:

1. Podpora míru, hodnot a blahobytu svých obyvatel.
2. Vytváření a poskytování prostoru svobody, bezpečnosti, práva volného pohybu osob po Evropské unii bez vnitřních hranic, ovšem s opatřeními, které se týkají ochrany vnějších hranic Evropské unie, azylu, přistěhovalectví a potírání a předcházení zločinnosti.
3. Udržitelný rozvoj Evropy, který je založený na vyváženém hospodářském růstu, cenové stabilitě a konkurenceschopném sociálně tržním hospodářství. Měl by směřovat k vysoké míře zaměstnanosti, technickému a vědeckému pokroku, společenskému pokroku. Také by měl být souladu se zlepšováním kvality životního prostředí. Udržitelný rozvoj Evropy respektuje historii Evropy a všech členských států, bohatou evropskou kulturu, rozmanitost a kulturní dědictví.
4. Vytváření Eurozóny, ve které je hlavní měnou euro.
5. Evropská unie podporuje své hodnoty a zájmy ve vztazích s okolním světem, kde přispívá k míru, vymýcení chudoby, ochraně lidských práv, kvalitě životního

prostředí a dodržování zásad Charty Organizace spojených národů (Borchardt, 2017).

2.2. Důvody vzniku Evropské unie

Myšlenka sjednocené Evropy byla snem mnoha filozofů a vizionářů. Jako příklad se dá uvést Victor Hugo, který snil o “Spojených státech evropských”. S touto představou ale otřáslí války, které zpustošili Evropu v první polovině dvacátého století. Přesto se po druhé světové válce zrodila naděje na sjednocení Evropy. Mezi lety 1945 a 1950 začalo pár odvážných politiků (Robert Shuman, Konrad Adenauer, Alcide de Gasperi a Winston Churchill) přesvědčovat své národy, aby vystoupili do nové éry, sjednotili Evropu a skoncovali tak s nenávisť a soupeřením mezi sebou. Chtěli v západní Evropě vytvořit nový řád, založený na společných zájmech a smlouvách zaručující podmínky pro trvalý mír a rovnost všech států. Psal se 9. květen roku 1950, když francouzský ministr zahraničních věcí Robert Shuman navrhl vytvoření Evropského společenství uhlí a oceli.

Hlavním cílem tohoto společenství bylo řízení produkce uhlí a oceli v zemích, které spolu donedávna válčili. Z uhlí a oceli, důležitých pro válečný průmysl stal prakticky i symbolicky nástroj pro usmíření a mír. Tak byl položen základní kámen, dnes známé Evropské unie (Fontaine, 2017).

3. Instituce Evropské unie

Jak už bylo výše řečeno, členské státy Evropské unie svěřují některé ze svých rozhodovacích pravomocí institucím, které si vytvořili za účelem demokratického rozhodování na evropské úrovni. Pro správnou činnost Evropské unie mají největší význam tři instituce: Rada Evropské unie, Evropská komise a Evropský parlament. Tyto instituce ještě doplňují Evropská rada, Evropský soudní dvůr, Evropský účetní dvůr, Evropská centrální banka, Výbor regionů, Evropská investiční banka a Evropský sociální a hospodářský výbor (Černoch, Had, Stach, & Urban, 2004). V této kapitole jsou popsány instituce Evropské unie jednotlivě, s tím že největší důraz je kladen na Evropský parlament, Evropskou komisi, Radu Evropské unie a Evropskou radu. Další instituce jsou pouze zmíněné.

3.1. Evropský parlament

Evropský parlament je kolektivním permanentním orgánem, který zastupuje zájmy občanů tím způsobem, že je jimi přímo volený již od roku 1979 a od té doby se volby opakují každých 5 let. Zvolení europoslanci dohlíží na činnost Evropské komise a spolu s Radou Evropské unie schvalují právní předpisy. Během pětiletého funkčního období se vystřídají dva europoslanci ve funkci předsedy Evropského parlamentu, které volí Evropský parlament a jejich funkční období je tedy dva a půl roku (Svoboda, 2011). Momentálně tuto funkci vykonává David-Maria Sassoli z frakce Pokrokového spolenectví socialistů a demokratů (S&D). Hlavními sídly Evropského parlamentu, který čítá 705 poslanců, jsou Brusel a Štrasburk. Počet poslanců podle členských států popisuje tabulka 1 na další straně.

Tři hlavní úkoly Evropského parlamentu jsou:

1. Legislativní pravomoc sdílená s Radou Evropské unie, která je oprávněna přijímat právní předpisy. Tím, že je Evropský parlament přímo volený občany, je zjištěna demokratická legitimita evropského práva.
2. Vykonávání demokratického dohledu nad ostatními orgány Evropské unie, včetně Evropské komise. Evropský parlament má právo schválit či zamítnout navrhovaného předsedu Evropské komise a komisaře. Také má právo vyslovit Evropské komisi jako celku nedůvěru.

3. Společně s Radou Evropské unie je Evropský parlament kontrolním orgánem rozpočtu Evropské unie, a proto může ovlivňovat výdaje. Ke konci rozpočtového procesu přijímá či zamítá celý rozpočet (Generální ředitelství pro komunikaci (Evropská komise), 2013).

Tabulka 1 Rozdělení počtu křesel v Evropském parlamentu podle členských států

Členské státy EU	Počet křesel	Členské státy EU	Počet křesel
Belgie	21	Maďarsko	21
Bulharsko	17	Malta	6
Česká republika	21	Německo	96
Dánsko	14	Nizozemsko	29
Estonsko	7	Polsko	52
Finsko	14	Portugalsko	21
Francie	79	Rakousko	19
Chorvatsko	12	Rumunsko	21
Irsko	13	Řecko	33
Itálie	76	Slovensko	14
Kypr	6	Slovinsko	8
Litva	11	Španělsko	59
Lotyšsko	8	Švédsko	21
Lucembursko	6	Celkem	705

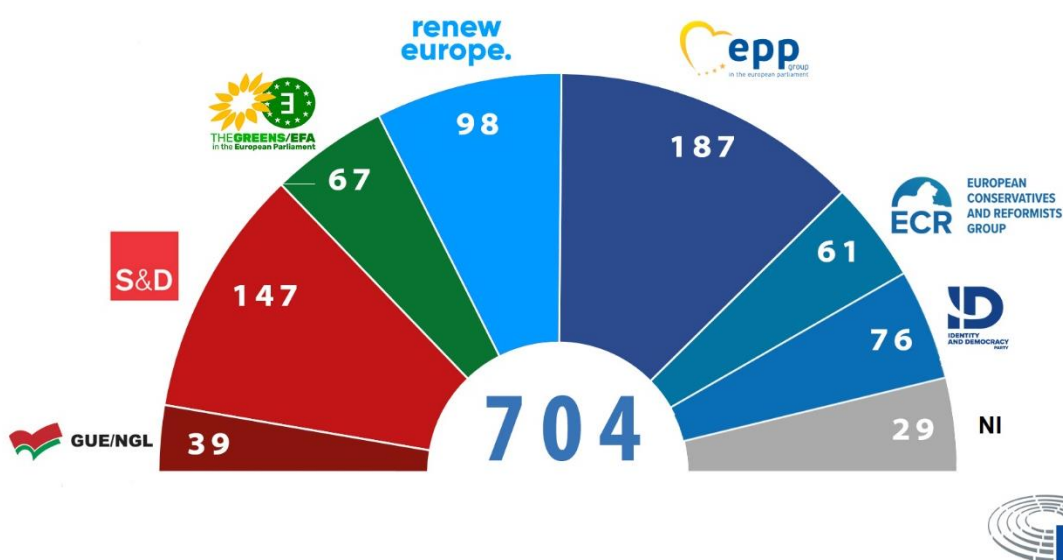
Zdroj: Vlastní zpracování, Evropský parlament

Dále jsou poslanci v Evropském parlamentu rozděleni do politických frakcí, kterých je celkem 8 (údaje k 20. 4. 2020), viz. Obrázek 1 na následující straně:

- EPP - Poslanecký klub Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů)
  - Za ČR zde zasedají poslanci KDU-ČSL, TOP 09 a Starostové
- S&D - Skupina progresivní aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu
  - Za ČR zde nezasedají žádní poslanci
- Renew europe - Skupina Obova Evropy
  - Za ČR zde zasedají poslanci ANO 2011
- Greens/EFA - Skupina Zelených/Evropské svobodné aliance
  - Za ČR zde zasedají poslanci Pirátů
- ID - Skupina Identita a demokracie

- Za ČR zde zasedají poslanci SPD
- ECR - Skupina Evropských konzervativců a reformistů
  - Za ČR zde zasedají poslanci ODS
- GUE/NGL - Skupina konfederace Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice
  - Za ČR zde zasedají poslanci KSČM
- NI – nezařazení poslanci
  - Za ČR zde nezasedají žádní poslanci

Obrázek 1 Rozdělení Evropského parlamentu podle politických frakcí

Zdroj: Evropský parlament

V současné době je poslanců pouze 704 jelikož po brexitu zůstává jedno křeslo, které je přidělené Španělsku, neobsazené (Evropský parlament, 2020).

3.2. Rada Evropské unie

Rada Evropské unie (Rada EU) neboli „Rada ministrů“ je orgán, ve kterém zasedají ministři jednotlivých členských států. Složení Rady Evropské unie, se mění v závislosti na projednávaných tématech. Pokud je v plánu jednání například o otázce životního prostředí, tak se zasedání budou účastnit ministři životního prostředí z jednotlivých členských států. Radě EU postupně předsedá všech 27 členských států, které se v tomto předsednictví střídají po půl roce (Borchardt, 2017). V současnosti je předsedajícím státem Chorvatsko, které své předsednictví začalo 1. 1. 2020 a k 1. 7. 2020 ho vystřídá Německo. Česká republika předsedala Radě EU v období od 1. 1. 2009 do 31. 6. 2009 a

další předsednictví ji bude čekat od 1.7. 2022 do 31.12. 2022 (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

Rada Evropské unie společně s Evropským parlamentem schvalují právní předpisy a společně nesou zodpovědnost za přijímání rozpočtu Evropské unie. Kromě přijímání má Rada Evropské unie právo vyzvat Evropskou komisi k vypracování nového návrhu právního aktu a také podepisuje mezinárodní dohody, vyjednané Evropskou komisí (Fontaine, 2017).

3.3. Evropská komise

Evropská komise je politicky nezávislý orgán, který má za úkol zastupovat a podporovat obecné zájmy Evropské unie a má právo vypracovávat návrhy nových právních předpisů, které předává Evropskému parlamentu a Radě Evropské unie k diskusi a schválení. Členové Evropské komise, kterým se neformálně říká „Komisaři“ jsou jmenováni na 5 let, na základě dohody mezi členskými státy a podléhají schválení Evropským parlamentem. Evropská komise se zodpovídá Evropskému parlamentu a pokud by ji parlament vyjádřil nedůvěru, tak musí kolektivně rezignovat. Evropská komise se tedy skládá z 27 komisařů, kde je z každého členského státu jeden komisař/komisařka včetně předsedy Evropské komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (Generální ředitelství pro komunikaci (Evropská komise), 2013). Předsedkyní Evropské komise je pro období 2019 – 2024 Ursula von der Leyen. Za Českou republiku je v Evropské komisi Věra Jourová, která je místopředsedkyní a má svěřenou agendu hodnot a transparentnosti, v rámci prioritního bodu „Nový impuls pro evropskou demokracii“. Těchto prioritních bodů si Evropská komise stanovila celkem 6:

- Zelená dohoda pro Evropu.
- Podpora evropského způsobu života.
- Evropa připravená na digitální věk.
- Hospodářství, které pracuje ve prospěch lidí.
- Nový impuls pro evropskou demokracii.
- Silnější Evropa ve světě (European Commission, 2020).

3.4. Evropská rada

Evropská rada je nejvyšším politickým orgánem Evropské unie, zastupuje zájmy členských států, udává podněty pro rozvoj a nastavuje politické směry a priority EU. Je

složena z hlav států nebo předsedů vlád všech členských zemí a předsedy Evropské komise. Obvykle se Evropská rada schází čtyřikrát ročně v Bruselu a koordinaci a kontinuitu Evropské rady má na starost její předseda, který je volen na dva a půl roku s možností být zvolen 2x po sobě (Svoboda, 2011). Tento post momentálně zastává Charles Michel (Evropská unie, 2020).

Hlavním úkolem Evropské rady je stanovit cíle EU a určit, jakým způsobem se těchto cílů dosáhnout. Dále je iniciátorem hlavních politik EU a rozhoduje v otázkách, na které se nedokázala shodnout Rada EU. Posledním úkolem Evropské rady je řešení problematiky mezinárodních problémů v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky (Fontaine, 2017).

3.5. Další orgány EU

Mezi další orgány, které se podílejí na chodu EU bychom určitě neměli zapomínat na:

- Soudní dvůr, který má za úkol zajistit dodržování právních předpisů EU.
- Evropskou centrální banku, která odpovídá za správu eura a měnovou politiku
- Účetní dvůr, který kontroluje všechny příjmy a výdaje EU
- Evropský sociální a hospodářský výbor
- Výbor regionů
- Evropskou investiční banku (Borchardt, 2017).

4. Vstup České republiky do Evropské unie

Už jako Československo měl náš stát zájem o přistoupení do Evropského společenství, který vyjadřovalo volební heslo Občanského fóra „Zpátky do Evropy“. V prosinci 1990 bylo zahájeno jednání o uzavření asociační dohody mezi Československem a Evropským společenstvím. Asociační dohodu Československo podepsalo o rok později, společně s Maďarskem a Polskem.

4.1. Období 1993 – 1996

Rozpad Československa z roku 1993 způsobil pozastavení ratifikačního procesu ze strany Evropského společenství. Česká diplomacie se však snažila toto zpoždění dohnat pod vedením ministra zahraničních věcí Josefa Zieleniece. V roce 1993 obě strany podepsaly dohodu zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropským společenstvím a jejich členskými státy na straně druhé. Tato smlouva vstoupila v platnost 1. února 1995.

Na zasedání Evropské rady v Kodani v červnu 1993 bylo rozhodnuto, že asociované země ze střední a východní Evropy, které si to přejí, tak mohou vstoupit do již připravované Evropské Unie. Zároveň bylo stanoveno, že ke vstupu může dojít, jakmile bude země schopná přijmout všechny povinnosti spojené se členstvím, bude splňovat ekonomické a politické podmínky, bude mít dostatečnou administrativní a soudní kapacitu potřebnou k převzetí *acquis*.

Na zasedání v Essenu v prosinci 1994 vyzvala Evropská rada Komisi, aby provedla detailní analýzu dopadů východního rozšíření EU na jednotlivé politiky Evropské unie a na její budoucí vývoj. Tato analýza byla Evropské radě předložena na zasedání v Madridu v prosinci 1995. Rada požádala Komisi, aby co nejdříve po skončení mezivládní konference, vypracovala posudky k jednotlivým žádostem o členství a začala zpracovávat souhrnný dokument o průběhu rozšiřování.

17. ledna 1996 podala Česká republika prostřednictvím předsedy české vlády Václava Klause přihlášku ke členství v Evropské unii (Zenkner, 2020).

4.2. Období 1996 – 2004

Období 1996 – 2004 bylo pro Českou republiku, i pro celou Evropskou unii, obdobím velkých příprav. Na straně Evropské unie šlo o přípravy na rozšíření o země střední a východní Evropy. Těchto zemí nakonec přistoupilo 10 v roce 2004. Ztoho důvodu potřebovala Evropská unie určitou reformu. Ta byla zajištěna přijetím Amsterodamské

smlouvy, která měla jako hlavní cíl připravit Evropskou unii na tak rozsáhlé rozšíření, přiblížit Evropskou unii občanům, posílit vnější kapacity Evropské unie, reorganizovat Evropskou komisi a zvýšit pravomoci předsedovi Evropské komise. Další důležitou smlouvou byla Niceská smlouva z roku 2001, která reformovala institucionální systém Evropské unie stanovením počtu komisařů v Evropské komisi a změnou váhy hlasů a formu hlasování v Radě EU (Svoboda, 2011). Dalším důležitým krokem bylo ustanovení Kodaňských kritérií a Agendy 2000, které jsou podrobněji probrány v následujících podkapitolách. Česká republika musela v tomto období přijmout evropské právo, reorganizovat státní správu a posílit hospodářství, aby byla schopna splňovat Kodaňská kritéria a mohla bezproblémově vstoupit do Evropské unie.

4.2.1. Agenda 2000

Agenda 2000 byl akční program, který přijala Evropská komise 15. července 1997 a přihlásila se tak k myšlence „silnější a větší unie“. Je oficiální odpovědí na požadavky, formulované na zasedání Evropské rady v Madridu, v prosinci 1995.

Tato Agenda obsahuje všechny otázky, se kterými se musí unie vyrovnávat na začátku 21. století a tou nejvýraznější změnou je největší rozšíření o státy, které jsou svou strukturou, ekonomickou úrovní a politickou i institucionální demokratickou zkušeností odlišní, od současných států Evropské unie (Jakš, 2000).

Na základě priorit Evropské komise, kterými byla hospodářská a sociální soudržnost, reforma společné zemědělské politiky, ekonomický růst, zaměstnanost a rozšíření Evropské unie, byl v roce 1999 přijatý balíček právních předpisů, který zahrnoval tyto důležité oblasti:

1. Reforma společné zemědělské politiky
  - Cílem reformy bylo zvýšení konkurenceschopnosti v zemědělství v rámci evropského i světového trhu, zjednodušit právní předpisy pro zemědělce, zlepšit bezpečnost potravin, zajistit zemědělcům spravedlivý příjem a podpořit vstup mladých lidí do tohoto odvětví.
2. Reforma strukturální politiky
  - Reforma strukturální politiky byla vzhledem k plánovanému rozšíření Evropské unie základním kamenem Agendy 2000. Šlo hlavně o zlepšení účinnosti strukturálních fondů a Fondu soudržnosti, což mělo zajistit koncentrovanější strukturální pomoc, ve stále rozmanitější Unii.

3. Vnitřní a politika
  - Vnitřní politika v rámci Agendy 2000 byla zaměřena prioritně na budování transevropských sítí, které obsahují dopravní energetickou a telekomunikační infrastrukturu.
4. Evropská unie globálním hráčem
  - V návaznosti na předpokládané rozšíření se Evropská unie připravovala na to, že se její závazky v oblasti zahraniční politiky budou zvyšovat a svou silnou pozici na světové scéně si chtěla udržet svou humanitární a rozvojovou pomocí.
5. Rozšíření
  - Hlavním cílem bylo uzavření přístupových partnerství se všemi kandidátskými zeměmi. Toto partnerství mělo formu víceletého programu, který obsahoval všechny závazky ze strany kandidátské země, v oblastech politických ekonomických bezpečnostních. Také obsahoval vnitrostátní program na provedení acquis – přijetí evropského práva (EUR-Lex, 2020).

4.2.2. Kodaňská kritéria

Podle článku 49 Smlouvy o EU může každý evropský stát požádat o členství v Evropské unii za předpokladu, že uznává a podporuje hodnoty EU. Z důvodu většího počtu žádostí o přistoupení do Evropské unie, po rozpadu Sovětského svazu, musela v roce 1993 Evropská rada stanovit tři kritéria, která musela splňovat každá kandidátská země.

Kodaňská kritéria:

1. Politická: Každá kandidátská země musela mít stabilní instituce, zaručující demokracii a právní stát. Musela dodržovat lidská práva, úctu k menšinám a jejich ochranu.
2. Ekonomická: Tržní hospodářství a schopnost vyrovnat se s konkurencí a tržními silami v Unii.
3. Schopnost přijmout závazky vyplývající z členství, včetně podpory cílů Unie, tzn. funkční veřejnou správu, která bude schopná provádět a spravovat právní předpisy EU v praxi (Generální ředitelství pro komunikaci (Evropská komise), 2015).

4.2.3. Předvstupní pomoc pro ČR

Kandidátské země, které se chystají na přistoupení k Evropské unii, mohou čerpat finance z programů předvstupní pomoci. V rámci kterých, jsou podporovány nezbytné hospodářské, politické a správní reformy. V ČR byly tyto programy zaměřeny na vytvoření vhodných podmínek pro následné rychlé adaptování českého hospodářství na evropský trh a reformy státního aparátu pro snadnější zavádění legislativy EU.

Roli implementační agentury pro fondy předvstupní pomoci v ČR plnilo Centrum pro regionální rozvoj ČR, které je státní příspěvkovou organizací zřízenou Zákonem č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje a řízené Ministerstvem pro místní rozvoj ČR. Toto centrum má hlavní sídlo v Praze a v každém krajském městě má pobočku, která se zabývá programem IROP (Integrovaný regionální operační program) a programy přeshraniční spolupráce. V období 1999 – 2004 mělo za úkol administrovat projekty předvstupní pomoci z programů PHARE, ISPA a SAPARD, o kterých je psáno níže. Dále pak v období 2004 – 2006 administrovalo Společný regionální operační program, Jednotný programový dokument pro Cíl 2 a přeshraniční program INTEREG. V období 2007 – 2013 administrovalo Integrovaný operační program a všechny programy přeshraniční spolupráce. V současné době je Centrum pro regionální rozvoj České republiky součástí poradenské sítě Enterprise Europe Network, která je určena pro malé a střední podniky (Centrum pro regionální rozvoj České republiky, 2019).

Program PHARE (Poland and Hungary: Aid for Restructuring of the Economy)

Jak už můžeme vidět z názvu tohoto programu, tak byl původně určen pouze pro Polsko a Maďarsko. Později se ale rozšířil do všech deseti kandidátských zemí střední a východní Evropy. Česká republika do tohoto programu byla zapojena od roku 1998 do roku 2006.

Z programu PHARE byla podporována správná a efektivní implementace evropské legislativy a *acquis*, českou státní správou. Projekty realizované z tohoto programu byly zaměřeny hlavně na finance, vnitro, zemědělství, životní prostředí, spravedlnost, a rozvoj občanské společnosti. Cílem programu PHARE byla příprava na úspěšné zahájení čerpání financí ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti po přistoupení České republiky do Evropské Unie.

Program PHARE byl rozdělen na Národní programy PHARE, ze kterých se v ČR podařilo vyčerpat skoro 90 % finančních prostředků a na přeshraniční spolupráce, ze kterých se podařilo vyčerpat skoro 95 % finančních prostředků. Celkem tedy Česká

republika vyčerpala téměř 425 mil. Kč ze 473,7 mil. Kč určených pro ČR (Ministerstvo financí České republiky, 2007).

ISPA (Instrument for Structural Policies for Pre-accession – Nástroj předvstupních strukturálních politik)

Tento finanční nástroj byl zaměřen na velké infrastrukturální projekty, které byly realizovány v oblastech životního prostředí a dopravy. Hlavním úkolem tohoto nástroje bylo usnadnit implementaci „acquis communautaire“ v kandidátských zemích a přispět k udržitelnému rozvoji v těchto oblastech. Pomoc tohoto nástroje byla také zaměřena na cíle uvedené v Předvstupním partnerství a měla naplnit priority Národního programu přípravy pro vstup do EU.

Podpora byla kandidátským zemím rozdělována podle daných kritérií (počet obyvatel, HDP, rozloha státu, připravenost na využívání fondu) a roční výše prostředků pro všechny kandidátské země dosahovala 1,04 mld. EUR. Z toho bylo pro českou republiku alokováno 411,3 mil. EUR za období 2000 – 2003 (Interel EPA a CC, s.r.o., 2005).

SAPARD (Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development)

Program navržený Evropskou komisí jako speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova. Byl určen kandidátským zemím pro řešení Společné zemědělské politiky a rozvoje venkova a měl za cíl naučit je používat finanční postupy a kontrolní mechanismy, které jsou praktikovány v EU.

V rámci tohoto programu bylo uvolněno 520 mil. EUR ročně pro všechny kandidátské země a Česká republika z něj čerpala až do roku 2005. Celkem vyčerpala 540 mil. Kč pro sektor zemědělství a 270 mil. Kč pro sektor rozvoje venkova.

Komunitární programy využívané před vstupem ČR do EU

Komunitární programy mohou využívat jak kandidátské země, tak i členské státy s tím, že se budou podílet na financování těchto programů, které může probíhat z programů předvstupní pomoci, například z programu Phare.

Příklady komunitárních programů, do kterých byla zapojena Česká republika:

1. Socrates – cílem tohoto programu byla podpora výměnných programů pro žáky, studenty a pedagogy mezi institucemi, které byly do tohoto programu zapojeny.
2. Leonardo da Vinci a Leonardo da Vinci II – cílem byla inovace a zvyšování kvality odborného vzdělávání a vzdělávání dospělých.
3. SAVE – program na podporu projektů zaměřených na snižování energetické náročnosti.
4. SME 3rd – program pro podporu malých a středních podniků (euroskop.cz, 2020).

4.2.4. Žádost o členství

V Lucemburku dne 13.12.1997 rozhodla Evropská rada na doporučení Evropské komise, že oficiálně pozve 10 kandidátských států ke vstupu do EU. Za Česko republiku přijal pozvání prezident Václav Havel a ministr zahraničních věcí Jaroslav Šedivý. Na Lucemburském summitu se dále rozhodlo, že během jara 1998 budou svolány bilaterální mezivládní konference, na kterých se zahájí přístupová jednání se šesti státy: Kypr, Maďarskem, Polskem, Estonskem, Českou republikou a Slovinskem. Samotný proces rozšiřování byl zahájen dne 30. března 1998 v Bruselu, za účasti patnácti členských zemí EU a deseti kandidátských zemí.

Česká republika následně předložila v Bruselu Národní program přípravy ČR na členství v EU a postupně ho aktualizovala v letech 1999, 2000 a 2001.

První část rozhovorů o vstup ČR do EU, tzv. screening začal v dubnu 1998 v Bruselu a jednalo se o analytické srovnávání legislativy kandidátských zemí s evropským právem. O půl roku později, tedy v listopadu 1998 započala jednání o přistoupení na ministerské úrovni.

Screening byl rozdělen do 31 kapitol, podle oblastí, které popisuje níže uvedená tabulka 2. Před zahájením jednání navrhla Evropská komise vyjednávající stanovisko, které muselo být schváleno Radou EU. Stanoviska ke všem 31 kapitolám vypracovaly dané kandidátské země, zastoupením svého vyjednávacího týmu.

Tabulka 2 Kapitoly screeningu

Jednotlivé kapitoly screeningu							
1.	volný pohyb zboží	9.	doprava	17.	věda a výzkum	25.	celní unie
2.	volný pohyb osob	10.	daně	18.	školství	26.	vnější vztahy
3.	volný pohyb služeb	11.	hospodářská a měnová unie	19.	telekomunikace a IT	27.	SZBP
4.	volný pohyb kapitálu	12.	statistika	20.	kultura a audiovizie	28.	finanční kontrola
5.	právo společností	13.	soc. politika a zaměstnanost	21.	regionální politika	29.	finance a rozpočet
6.	soutěžní politika	14.	energetika	22.	životní prostředí	30.	instituce
7.	zemědělství	15.	průmyslová politika	23.	ochrana spotřebitelů a zdraví	31.	ostatní
8.	rybolov	16.	malé a střední podniky	24.	justice a vnitřní vztahy		

Zdroj: euroskop.cz

V čele českého vyjednávacího týmu byl náměstek ministra zahraničních věcí Pavel Telička, který o složitých a velmi náročných vyjednáváních řekl: *„Jednání to byla bezprecedentní, z hlediska komplexnosti, věcného záběru, technické náročnosti a také politického významu těžko srovnatelná s čímkoli v naší dosavadní historii. Nic na tom nemění ani fakt, že v některých otázkách nám Evropská unie vyjednávací prostor významně zúžila a podmínky do značné míry nadefinovala.“*

Evropská komise průběžně monitorovala proces příprav nových členských zemí a od roku 1998 vydávala pravidelné zprávy o jejich pokroku. První hodnotící zpráva byla vydána v roce 1998 a Evropská komise v ní velmi zkritizovala oblasti státní správy a soudnictví v ČR. Na to česká vláda zareagovala zrychlením legislativního procesu přijímání práva EU.

Druhá hodnotící zpráva Evropské komise z roku 1999 již pozitivně označila přijetí vládního dokumentu Hospodářská strategie vstupu do Evropské unie, hodnocení priorit hospodářské politiky, významný posun při liberalizaci pohybu kapitálu nebo přijetí základních pravidel pro prosazování regionální politiky. Celkový výsledek byl ovšem označen za neuspokojivý, jelikož Evropská komise velmi zkritizovala situaci kolem romské komunity.

Díky zrychlenému přijímání legislativy byla další hodnotící zpráva z roku 2000 již hodnocena mnohem lépe než dvě předchozí. Výrazně pozitivnější byla také hodnotící

zpráva z roku 2001, ve které byla kladně hodnocena především oblast fungující tržní ekonomiky. Stálým problémem však byla situace romské komunity a reforma státní správy. V hodnotící zprávě z roku 2002 byla důkladně řešena problematika Benešových dekretů, které však po důkladné analýze nepředstavovali překážku v přistoupení ČR do EU. Poslední a také souhrnná monitorovací zpráva byla vydána 5.11.2003, ve které Evropské komise navrhla rozšířit Evropskou unii o Českou republiku a dalších 9 zemí.

Na následném zasedání Evropské rady, které proběhlo začátkem prosince 2002 v Kodani, byl ukončen předvstupní proces, se všemi 10 zeměmi včetně ČR. Zároveň Evropská rada, v souladu se stanoviskem Evropské komise, rozhodla o přijetí všech 10 kandidátských států do Evropské unie, ke dni 1.5.2004. Tím se Evropská unie rozrostla na 25 členů (Zenkner, 2020).

Referendum o vstup ČR do EU

Podmínkou členství ČR v EU bylo také uspořádání referenda o vstupu, které se musí konat v každé kandidátské zemi. Aby bylo možné referendum realizovat, musela Česká republika přijmout Ústavní zákon o referendu o přistoupení České republiky k Evropské unii a Zákon o provádění referenda o přistoupení České republiky k Evropské unii.

Samotné referendum se poté konalo 13. a 14. června 2003 a většina voličů se vyslovila pro vstup do Evropské unie, jak můžeme vidět i v následující tabulce 3 a grafu 1 (České statistický úřad, 2020).

Tabulka 3 Výsledky referenda o vstup ČR do EU

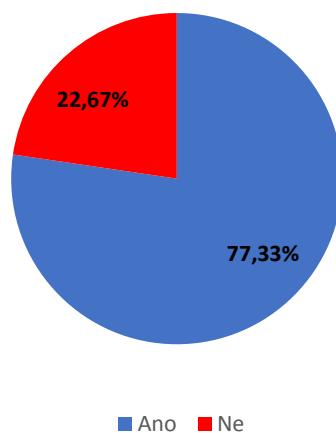
Počet oprávněných občanů	Vydané	Účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy	Počet hlasů ANO	Počet hlasů NE
8 259 525	4 560 399	55.21	4 557 960	4 457 206	3 446 758	1 010 448

Zdroj: Vlastní zpracování, Volby.cz

Graf 1 Výsledky referenda o vstup ČR do EU

Výsledky referenda o vstupu ČR do EU

Zdroj: Vlastní zpracování, Volby.cz

5. Česká republika v EU

Jak už bylo zmíněno, tak k 1. květnu 2004 se Česká republika stala členským státem Evropské unie. Spolu s Českou republikou přistoupilo do Evropské unie dalších 9 evropských států (Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko a Slovinsko), čímž se Evropská unie rozrostla na 25 členských států. V této kapitole se zaměříme na jedny z nejdůležitějších bodů České republiky v Evropské unii, kterými budou: České předsednictví Radě EU v roce 2009, volby do Evropského parlamentu a čerpání financí z evropských fondů.

5.1. České předsednictví 2009

Jak už bylo výše uvedeno, tak Rada EU funguje tím způsobem, že ji každý půlrok předsedá jiný členský stát. V první polovině roku tak přišla řada na Českou republiku, která ovšem měla značně ztížené podmínky, jelikož Evropa čelila vážné hospodářské krizi.

Hlavní priority českého předsednictví byly vyjádřeny třemi E: Ekonomika, Energetika a Evropská unie ve světě. Tyto oblasti, byly v souladu s řešením hospodářské krize a byly zaměřeny hlavně na stabilitu EU a přínosnost pro občany. Záměry se ztotožňovali i s heslem českého předsednictví „Evropa bez bariér“. V návaznosti na tyto 3 priority můžeme prohlásit české předsednictví za úspěšné, jelikož se v legislativní i nelegislativní oblasti podařilo dosáhnout řady významných úspěchů.

V ekonomické oblasti se podařilo reagovat na problémy vyplývající z finanční krize a hospodářské recese, přijmutím několika důležitých opatření. Například se jednalo o fiskální opatření na národní úrovni členských států, ve kterém každý členský stát schválil vynaložení 5 % svého HDP z let 2009 – 2010 na podporu ekonomiky EU. V bankovním sektoru bylo například přijato opatření, díky kterému členské státy formou záruk a rekapitalizací podpořili banky, což přispělo ke stabilizaci finančního trhu.

V rámci energetické oblasti byl jedním z největších problémů obchodní spor mezi Ruskem a Ukrajinou, kvůli kterému byla Evropa odříznuta od dodávek ruského zemního plynu, což byl pro řadu členských států EU obrovský problém. Avšak díky aktivnímu a diplomatickému přístupu českého předsednictví se podařilo významně přispět k vyřešení tohoto sporu a obnovit tak dodávky plynu do Evropy.

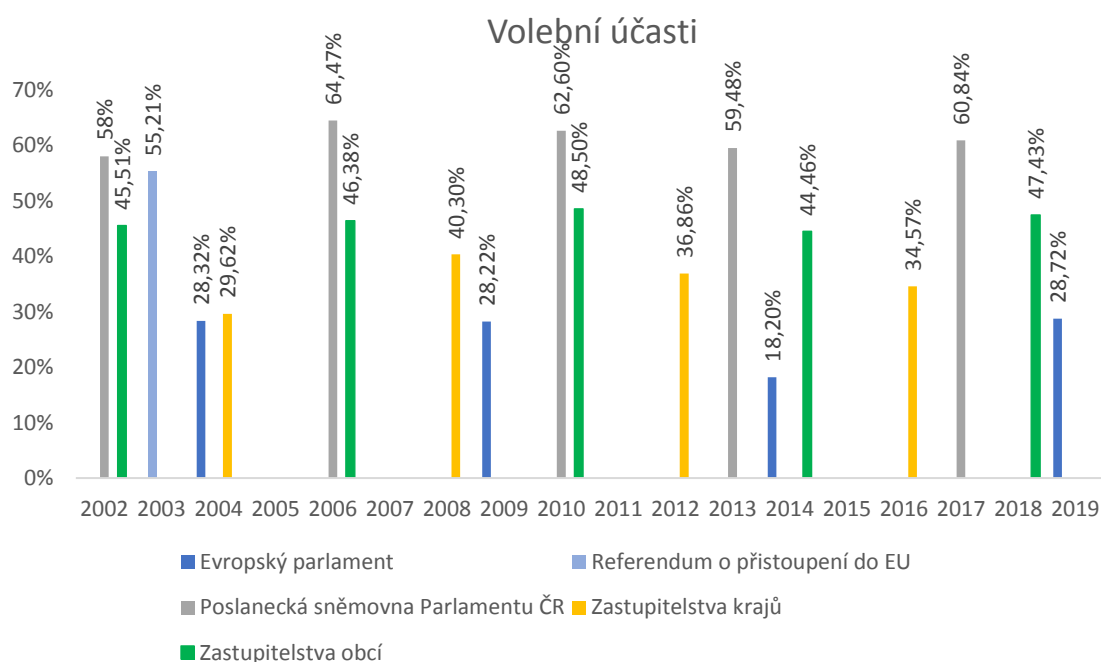
Jak už bylo řečeno, tak posledním prioritním bodem byla Evropská unie ve světě. V tomto bodu se vedli rozhovory a jednání ohledně dalšího rozrůstání Evropské unie,

konkrétně s Chorvatskem, Albánií, Černou horou a Tureckem. Aby Evropská unie mohla plnit roli globálního aktéra, musí v mezinárodní politice hrát takovou roli, která bude odpovídat jejímu hospodářskému i politickému potenciálu. I proto bylo v rámci českého předsednictví zahájeno jednání s Palestinou, které mělo pomoci uzavřít příměří v pásmu Gazy a přispělo k otevření humanitárních koridorů. Další důležitou součástí priority Evropská unie ve světě byla spolupráce s USA. Klíčovou událostí této spolupráce bylo uspořádání neformálního summitu v Praze, kterého se účastnil nový prezident USA Barack Obama a všichni lídři EU. Hlavními tématy jednání byly otázky ekonomiky, hospodářské krize, energetiky, klimatických změn a také bezpečnostní otázky související se situací v Afghánistánu, Íránu a Pákistánu (eu2009.cz, 2009)

5.2. Analýza voleb evropského parlamentu

Pokud se podíváme na volební účast při referendu o vstup ČR do EU a porovnáme ji s volebními účastmi (Graf č. 2), tak nás na první pohled jistě zaujme velice nízká volební účast, hlavně ve volbách do Evropského parlamentu. Pokud bychom přidali i porovnání s volebními účastmi do parlamentu ČR, či do obecních zastupitelstev, tak můžeme vidět skoro 30 % rozdíl. Z těchto čísel můžeme usoudit, že Evropská unie je pro většinu voličů buď nezajímavá, nedůležitá nebo nesrozumitelná. Na tuto otázku se pokusíme najít odpověď v dotazníku na konci bakalářské práce (Český statistický úřad, 2020).

Graf 2 Porovnání volebních účastí v ČR v letech 2002 - 2019

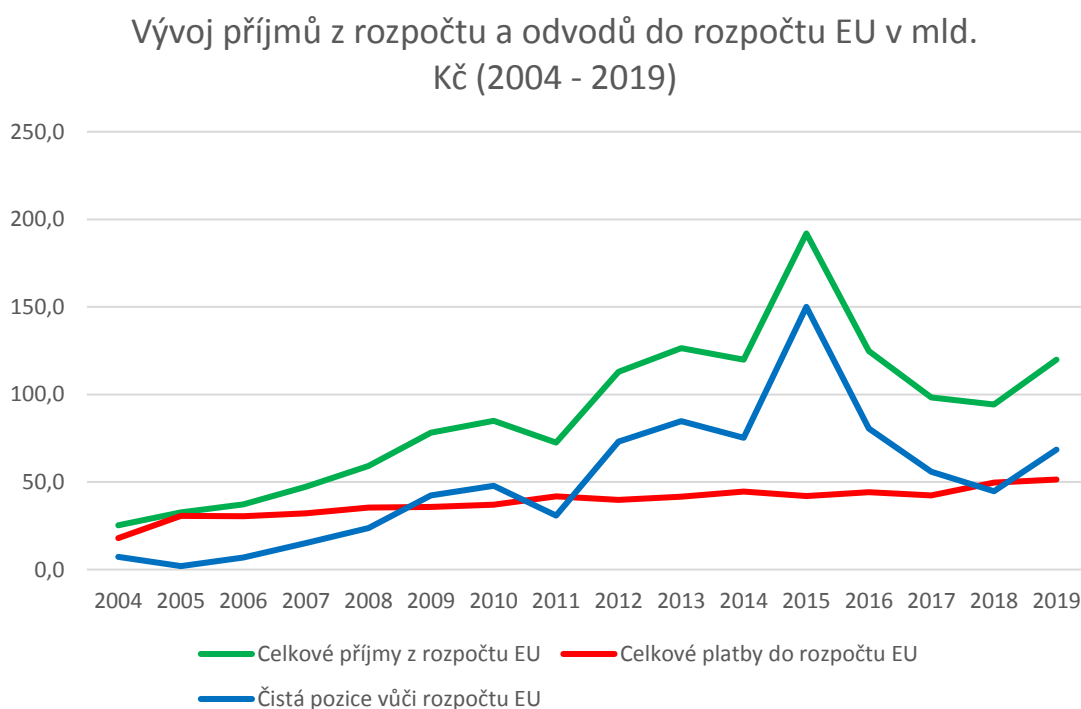

Zdroj: Vlastní zpracování, Volby.cz

5.3. Změny ČR vlivem dotací z fondů EU

Česká republika čerpala finance z fondů a programů Evropské unie již ve třech programových obdobích (2004 - 2006, 2007 - 2013 a 2014 - 2020). Z ekonomického hlediska můžeme všechny tyto období hodnotit pozitivně. Česká republika od svého vstupu do evropské unie, v květnu 2004 do 31. prosince 2019, inkasovala z rozpočtu EU celkem 1 426 mld. Kč a oproti tomu zaplatila do rozpočtu EU 616,8 mld. Kč. Tato bilance staví Českou republiku do pozice čistého příjemce. Jak můžeme vidět i z následujícího grafu, tak o tuto pozici Česká republika nikdy nepřišla. Každoročně totiž příjmy převyšovaly platby do rozpočtu EU (Ministerstvo financí České republiky, 2019).

Graf 3 Vývoj příjmů z rozpočtu a odvodů do rozpočtu EU

Zdroj: Vlastní zpracování, Ministerstvo financí

Pokud bychom si udělali výhled do budoucna, tak v příštím období 2021 – 2027 budou fondy EU finančně zaměřeny hlavně na inovace, digitální ekonomiku, migraci, ochranu hranic, bezpečnosti a také na opatření v oblasti klimatu a ochrany životního prostředí (Juncker, 2018).

Tato kapitola se však nadále bude zabývat podrobnějším popisem jednotlivých programových období, kde největší důraz je kladen na aktuálně probíhající období 2014 – 2020.

5.3.1. Období 2004 – 2006

Česká republika získala svým vstupem do Evropské unie k 1. květnu 2004 právo na čerpání financí ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Byla tak zařazena do již probíhajícího sedmiletého programového období 2000 – 2006, ve kterém čerpala ze 13 programů a vyčerpala téměř všechny přidělené prostředky, které čítali 1,69 miliard EUR. Za toto skoro tříleté období vzniklo více než 13 000 projektů, díky kterým se vybudovalo nebo modernizovalo například 400 km dálnic a vzniklo 46 tisíc pracovních míst.

Jak už bylo výše zmíněno, tak před vstupem České republiky do Evropské unie byla ČR zapojena do programů PHARE, Sapard a ISPA, což byly nástroje předvstupní pomoci, které byly po vstupu nahrazeny standardními fondy EU. Konkrétně šlo o Fond soudržnosti, Fond solidarity a 4 strukturální fondy (Evropský fond regionálního rozvoje – ERDF, Evropský sociální fond – ESF, Evropský orientační a záruční fond pro zemědělství – EAGGF a Finanční nástroj pro podporu rybolovu – FIG) (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

Čerpání finančních prostředků bylo umožněno přes operační programy, které spadaly pod tři cíle vytyčené Evropskou komisí.

1. Cíl – Podpora rozvoje a strukturálních změn v zaostávajících regionech

V rámci tohoto cíle mohli čerpat finance regiony s HDP pod hranicí 75 % průměru EU, mezi které patřila celá Česká republika až na hlavní město Prahu. Operační programy pod cílem 1 byly:

- Operační program Průmysl a podnikání - Hlavním cílem tohoto programu byl rozvoj podnikatelského prostředí, zvyšování konkurenceschopnosti podniků a výzkum a vývoj v průmyslu.
- Operační program Infrastruktura – V rámci tohoto programu byla možnost čerpání finančních prostředků na modernizaci a rozvoj dopravní infrastruktury, snižování negativních dopadů dopravy na životní prostředí.
- Operační program Rozvoj lidských zdrojů – Podporoval vysokou úroveň zaměstnanosti, integraci sociálně ohrožených skupin a rovnost příležitostí, rozvoj celoživotního vzdělávání.

- Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství – Mezi prioritní oblasti tohoto programu patřil rozvoj venkova a podpora rybníkářství, zemědělství a lesního hospodářství.
- Společný regionální program – Na rozdíl od výše uvedených operačních programů byl tento program zaměřen především na aktivity spadající do působnosti obcí a krajů. Mezi hlavní priority bychom mohli zařadit regionální podporu podnikání a rozvoj infrastruktury, cestovního ruchu a lidských zdrojů.

2. Cíl – Podpora ekonomické a sociální konverze strukturálně postižených oblastí

Cíl 2 byl zaměřen na oblasti, které nespadały do cíle 1, avšak měli dlouhodobě vysokou míru nezaměstnanosti, kriminality, nebo špatnou úroveň školství či životního prostředí. Jediným regionem, který mohl být v ČR podporován bylo hlavní město Praha. Operační program, ze kterého mohlo být na území Prahy čerpáno, se nazýval Jednotný programový dokument pro Cíl 2 (JPD 2) a mezi jeho priority můžeme například zařadit rozvoj a revitalizaci městského prostředí.

3. Cíl – Rozvoj lidských zdrojů

Cíl 3 byl také jako Cíl 2 zaměřen pouze na Prahu a bylo možno z něj čerpat v rámci Jednotného programového dokumentu pro Cíl 3. Hlavními prioritami byla aktivní politika zaměstnanosti, sociální integrace, rozvoj celoživotního vzdělávání.

V období 2004 – 2006 byla také možnost čerpání finančních prostředků z tzv. iniciativ Společenství. Jednalo se o program Intereg III., který byl zaměřen na přeshraniční spolupráce a finanční nástroj EQUAL, který byl zaměřena na řešení diskriminace a nerovností na trhu práce (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

Česká republika se prostředků z tohoto období chopila velice mimořádně a dokázala vyčerpat 99,54 % z 1,69 mld. EUR. Celkově se za toto období povedlo zrealizovat přes 13 290 z 26 490 žádostí (Ministerstvo financí České republiky, 2019) . V Následující tabulce č. 5 můžeme vidět přehled operačních programů a iniciativ, s přidělenými financemi.

Tabulka 4 Přehled čerpání z fondů EU v období 2004 – 2006

Operační program (OP)	Fond	Alokace (EUR)	Vyčerpáno z alokace (EUR)	Vyčerpáno z alokace v %
Společný regionální operační program	ERDF	454 332 571	452 905 428	99,69%
OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství	EAGGF	173 901 427	169 447 242	97,44%
OP Průmysl a podnikání	ERDF	260 852 142	258 898 126	99,25%
OP Infrastruktura	ERDF	246 360 355	246 360 355	100%
OP Rozvoj lidských zdrojů	ESF	318 819 283	318 819 283	100%
Jednotný programový dokument pro Prahu – Cíl 2	ERDF	71 295 400	71 295 400	100%
Jednotný programový dokument pro Prahu – Cíl 3	ESF	58 793 363	58 793 363	100%
EQUAL	ESF	32 100 930	32 100 930	100%
Interreg Polsko	ERDF	34 502 947	34 502 947	100%
Interreg Sasko	ERDF	13 036 240	13 036 240	100%
Interreg Bavorsko	ERDF	8 600 000	8 600 000	100%
Interreg Slovensko	ERDF	8 999 999	8 999 999	100%
Interreg Rakousko	ERDF	11 000 000	11 000 000	100%
CELKEM		1 692 594 657	1 684 759 313	99,54%

Zdroj: Vlastní zpracování, Ministerstvo financí

5.3.2. Období 2007 – 2013

S dalším programovým obdobím 2007 – 2013 přišla řada změn. Nejpozitivnější změna byla ve výši alokovaných prostředků pro Česko republiku, která na toto období činila částku přes 26 mld. EUR, což bylo přibližně 725 mld. Kč. Negativní změnou bylo problematické čerpání, které bylo důsledkem stanovení 24 operačních programů s osmnácti řídicími orgány, což kritizovala i Evropská komise. Nakonec se však podařilo využít přes 96 % přidělených prostředků. Politika soudržnosti Evropské unie sledovala v tomto období tři cíle:

- Cíl 1 - Konvergence: Podporoval hospodářský a sociální rozvoj regionů soudržnosti s hrubým domácím produktem na obyvatele (HDP) nižším než 75 % průměru HDP EU. To dávalo možnost čerpání všem regionům České republiky, až na region hlavního města Prahy. Finance k naplnění tohoto cíle plynuly z Evropského sociálního fondu (ESF), Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF) a Fondu soudržnosti (FS).

- Cíl 2 - Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost: Podporoval regiony, které nespádali do Cíle 1. V České republice tedy do něj spadala pouze Praha a financován byl z fondů ERDF a ESF.
- Cíl 3 - Evropská územní spolupráce: Podporoval přeshraniční, mezinárodní a nadnárodní spolupráce regionů. V České republice pod něj spadali všechny regiony (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

V souladu s cíli Evropské unie nastavila Česká republika ve svém Národním strategickém referenčním rámci následující operační programy, které jsou i podle zmíněných cílů rozděleny. Pro naplnění cíle 1 – Konvergence jsou následující operační programy:

- Tematické operační programy
  - OP Doprava (OP D)
  - OP Životní prostředí (OP ŽP)
  - OP Podnikání a inovace (OP PI)
  - OP Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI)
  - OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK)
  - OP Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ)
  - Integrovaný OP (IOP)
  - OP Technická pomoc (OP TP)
- Regionální operační programy
  - ROP pro NUTS II Severozápad (ROP SV)
  - ROP pro NUTS II Moravskoslezsko (ROP MS)
  - ROP pro NUTS II Jihovýchod (ROP JV)
  - ROP pro NUTS II Střední Morava (ROP SM)
  - ROP pro NUTS II Severovýchod (ROP SV)
  - ROP pro NUTS II Střední Čechy (ROP SČ)
  - ROP pro NUTS II Jihozápad (ROP JZ)

Pro naplnění cíle 2 – Regionální konkurence a zaměstnanost byly vytvořeny pouze dva operační programy:

- OP Praha – Konkurenceschopnost (OP PK)
- OP Praha – Adaptabilita (OP PA)

V rámci cíle 3 – Evropská územní spolupráce byly operační programy, které podporovali přeshraniční, mezinárodní a nadnárodní spolupráce:

- Přeshraniční spolupráce
  - OP ČR – Bavorsko
  - OP ČR – Polsko
  - OP ČR – Rakousko
  - OP ČR – Sasko
  - OP ČR – Slovensko
- Nadnárodní spolupráce
  - OP Nadnárodní spolupráce – zóna Střední Evropa
- Mezinárodní spolupráce
  - OP Mezinárodní spolupráce
  - Síťový operační program ESPON 2013
  - Síťový operační program INTERACT II (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2016).

Následující tabulka 6 popisuje alokované prostředky a přehled čerpání z fondů EU v období 2007 – 2013.

Tabulka 5 Přehled čerpání z fondů EU v období 2007 – 2013

Operační program	Alokace (EUR)	Vyčerpáno z alokace (EUR)	Vyčerpáno z alokace v %
OP Doprava	5 573,04	6 390,53	114,7
OP Životní prostředí	4 533,66	4 612,24	101,7
OP Podnikání a inovace	3 018,25	3 303,49	109,5
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	1 831,95	1 874,55	102,3
OP Výzkum a vývoj pro inovace	1 791,67	1 741,87	97,2
Integrovaný OP	1 568,63	1 501,62	95,7
OP Vzdělání pro konkurenceschopnost	1 607,55	1 618,27	100,7
OP Technická pomoc	140,78	139,58	99,1
ROP Severozápad	675,21	670,63	99,3
ROP Moravskoslezsko	724,23	735,19	101,5
ROP Jihovýchod	692,30	705,46	101,9
ROP Střední Morava	648,55	649,54	100,2
ROP Severovýchod	642,21	650,34	101,3
ROP Jihozápad	611,20	623,13	102
ROP Střední Čechy	550,65	552,16	100,3
OP Praha - Konkurenceschopnost	233,54	244,21	104,6
OP Praha - Adaptabilita	110,08	100,15	91
OP PS ČR-PL	8,11	7,75	95,6
CELKEM	24 961,60	26 120,70	104,6

Zdroj: Vlastní zpracování, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

5.3.3. Období 2014 – 2020

V tomto zatím posledním programovém období je pro Českou republiku vyhrazeno téměř 24 miliard EUR z Evropských strukturálních a investičních fondů (ESI fondů). Ty jsou zaměřeny tak, aby přispěli k naplnění strategie Evropa 2020. Nové období sebou přineslo i řadu změn, které měli zjednodušit a zefektivnit způsoby čerpání z evropských fondů.

Hlavní změnou na evropské úrovni, bylo rozšíření fondů z předešlého období o Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) a Evropský námořní a rybářský fond (ENRF) a zavedení nového strategického dokumentu Dohody o partnerství, který nahradil Národní strategický a referenční rámec z předešlého období. Tento dokument měl za úkol, určit hlavní priority členské země a nastavil čerpání z ESI fondů. Další změny byly i na národní úrovni, kde nejvýraznější z nich bylo snížení počtu operačních programů a rozšíření monitorovacího systému díky kterému se zjednodušila administrativa.

Víceletý finanční rámec Evropské unie na období 2014 – 2020 stanovil maximální možné výdaje EU a na ESI fondy bylo určeno cca. 454 miliard EUR, ze kterých bylo alokováno pro ČR 5 %, tedy 24,5 miliard EUR. Když uvážíme, že počet obyvatel ČR je přibližně 2,1 % ze všech obyvatel EU, tak zjistíme, že alokované prostředky pro ČR jsou nadprůměrné. ČR má totiž, v rámci EU, nejvyšší přidělenou alokaci v přepočtu na jednoho obyvatele (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2015).

Strategie Evropa 2020

ESI fondy pro období 2014 – 2020 jsou vytvářeny tak, aby naplňovali cíle a priority strategie Evropa 2020. Ta byla schválena v roce 2010 a nahradila tak dosavadní Lisabonskou strategii. Hlavním impulzem pro sestavení nové strategie byla reakce na ekonomickou krizi, která znehodnotila roky hospodářského a sociálního pokroku a také odhalila strukturální nedostatky v evropském hospodaření. Základní myšlenkou této strategie je kolektivní spolupráce členských států EU v návaznosti na inteligentní a udržitelnou ekonomiku podporující začlenění a dosažení vysoké úrovně zaměstnanosti, produktivity a sociální soudržnosti.

Priority strategie Evropa 2020

1. Inteligentní růst: rozvoj ekonomiky založené na znalostech a inovacích.
2. Udržitelný růst: podpora konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiky.

3. Růst podporující začlenění: podpora ekonomiky s vysokou mírou zaměstnanosti, která se vyznačuje sociální a územní soudržností.

Hlavní cíle strategie Evropa 2020

1. Zvýšit míru zaměstnanosti obyvatel EU ve věku od 20 do 64 let na 75%, prostřednictvím lepšího zapojení, žen, starších pracovníků a legálních migrantů.
2. Zlepšit podmínky pro vývoj a výzkum tak, aby veřejné a soukromé investice v tomto odvětví dosáhly 3 % HDP EU.
3. V oblasti klimatu snížit emise skleníkových plynů, alespoň o 20 %, zvýšit podíl energie z obnovitelných zdrojů na 20 % a zvýšit energetickou účinnost o 20 % a to oproti roku 1990, který byl stanoven jako výchozí.
4. V oblasti vzdělávání je cílem snížit míru předčasného ukončení školní docházky u dětí na 10 % a zároveň zvýšit ve věku 30 – 34 let počet lidí, kteří ukončili terciální vzdělávání na 40 %.
5. Podporou sociálního začlenění snížit počet Evropanů, kteří žijí pod hranicí chudoby alespoň o 25 % (Evropská komise, 2010).

ESI fondy

- **Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)**

EFRR je zaměřen na modernizaci a posilování hospodářství členských států formou podpory, především investičních projektů. Cílovými oblastmi podpory jsou inovace a výzkum, digitální agenda, podpora malých a středních podniků a nízkouhlíkové hospodářství. Jedná se o největší fond ze všech ESI fondů a pravidla pro jeho fungování definuje nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 1301/2013.

- **Evropský sociální fond (ESF)**

ESF je zaměřen hlavně na podporu zaměstnanosti a vzniku nových pracovních míst, vzdělávání, sociálního začleňování a boji proti chudobě. Pro tento fond je v ČR vyčleněna třetí největší alokace. Pravidla pro jeho fungování jsou definována v nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 1304/2013.

- **Fond soudržnosti (FS)**

Finance plynoucí z FS jsou určeny na podporu transevropské dopravní infrastruktury a zlepšování životního prostředí pomocí podpory dopravy a energetiky. Prostředky z tohoto fondu jsou dostupné pouze členským státům EU,

kteřé nemají hrubý národní důchod (HDP) vyšší než 90 % průměru EU. Tuto podmínku splňuje i Česká republika. FS je v ČR druhým největším fondem, podle množství finančních prostředků a jeho pravidla jsou definována v nařizení Evropského parlamentu a Rady EU č. 1300/2013.

- **Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)**

EZFRV podporuje především kvalitu života na venkově a je založen na základě tří dlouhodobých strategických cílů politiky rozvoje venkova EU:

1. Zvyšování konkurenceschopnosti zemědělství.
2. Zajištění udržitelného hospodaření s přírodními zdroji a opatření v oblasti klimatu.
3. Dosažení vyváženého územního rozvoje venkovských hospodářství a komunit, včetně vytváření nových pracovních míst.

Pravidla tohoto fondu jsou definována nařizeními Evropského parlamentu a Rady EU č. 1305/2013, č. 1306/2013 a č. 1310/2013.

- **Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)**

ENRF je v ČR fondem s nejmenší finanční alokací a jeho hlavním cílem je pomoc rybářům při přechodu odvětví na udržitelný rybolov a naplňovat námořní a rybářskou politiku EU. ENRF funguje na základě pravidel uvedených v nařizení Evropského parlamentu a Rady EU č. 508/2014.

- **Evropská územní spolupráce (EÚS)**

Programy spadající pod EÚS jsou zaměřeny na přeshraniční, národní a mezinárodní spolupráci, kde je cílem společné řešení problémů v pohraničních oblastech.

Operační programy

Čerpání financí z výše uvedených ESI fondů je České republice umožněno, na základě dokumentu „Dohoda o partnerství“, kde jsou podrobně popsány národní rozvojové priority ČR. Tyto priority jsou zpracovány v souladu s prioritami Evropské unie tzv. tematickými cíli (tabulka 7). Operační programy (tabulka 8) jsou poté nástrojem pro dosažení tematických cílů EU. Za realizaci každého operačního programu odpovídá daný řídicí orgán, který má za úkol sledovat naplňování daných cílů a dodržování pravidel. V České republice jsou řídicími orgány jednotlivá ministerstva a Magistrát hlavního města Prahy (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2015).

Tabulka 6 Rozdělení podpory ESI fondů dle tematických cílů

Rozdělení podpory ESI fondů dle tematických cílů	v mld. EUR
1. Investice do výzkumu, vývoje a inovací pro praxi	2,51
2. Rozvoj využívání informačních a komunikačních technologií	1,03
3. Podpora malých a středních podniků	1,34
4. Snižování energetické náročnosti ekonomiky	2,25
5. Omezování přírodních rizik, povodní a ekologické zátěže	1,35
6. Ochrana životního prostředí a využívání přírodního bohatství	2,71
7. Modernizace dopravní infrastruktury a ekologická doprava	6,24
8. Zvyšování zaměstnanosti a kvalitní pracovní síla	1,35
9. Fungující sociální systém a boj proti chudobě	2,03
10. Zkvalitnění systému vzdělávání	1,95
11. Kvalitní efektivní a transparentní veřejná správa a instituce	0,21
Technická pomoc	0,86

Zdroj: Vlastní zpracování, MMR ČR

Tabulka 7 Přehled alokovaných zdrojů z fondů EU v období 2014 - 2020

Operační program	Řídící orgán	Fond	Tematické cíle	Alokace v mld. EUR
OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	Ministerstvo průmyslu a obchodu	EFRR	1, 2, 3, 4, 7	4,33
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	ESF, EFRR	1, 9, 10	2,78
OP Životní prostředí	Ministerstvo životního prostředí	FS, EFRR	4, 5, 6,	2,64
OP Doprava	Ministerstvo dopravy	FS, EFRR	7	4,70
Integrovaný regionální operační program	Ministerstvo pro místní rozvoj	EFRR	2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11	4,63
OP Technická pomoc	Ministerstvo pro místní rozvoj	FS	-	0,22
OP Zaměstnanost	Ministerstvo práce a sociálních věcí	ESF, YEI	8, 9, 11	2,13
OP Praha - pól růstu ČR	Hlavní město Praha	ESF, EFRR	1, 4, 8, 9, 10	0,20
Program rozvoje venkova	Ministerstvo zemědělství	EZFRV	1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10	2,17
OP Rybářství	Ministerstvo zemědělství	ENRF	3, 6	0,03

Zdroj: Vlastní zpracování, MMR ČR

6. Cíle práce a metodika

Hlavní cíl bakalářské práce je analyzování významu Evropské unie v každodenním životě občanů České republiky a jejich pohled na výhody či nevýhody členství České republiky v Evropské unii. Dílčím cílem je poukázání na některé projekty financované z fondů Evropské unie, které jsou prospěšné občanům České republiky nejen v běžném životě.

Metodika práce je založena na analyzování významu Evropské unie. Hlavním zdrojem pro analýzu je odborná literatura z Úřadu pro publikace Evropské unie, která je v práci kombinována s dalšími nezávislými autory. Dalším zdrojem je mínění občanů České republiky o Evropské unii, které je zjišťováno dlouhodobou konzultací s občany o tématech Evropské unie a použitím dotazníkového šetření v jednotlivých regionech ČR. Výsledný reprezentativní vzorek z dotazníkového šetření se skládá ze 107 respondentů. Posledním zdrojem je mapa projektů od Ministerstva pro místní rozvoj, která eviduje všechny projekty realizované v České republice za pomoci financí z fondů Evropské unie. Pro bakalářskou práci byly projekty vybírány podle jejich přínosu pro každodenní život občanů České republiky a daný obor, ve kterém jsou realizovány.

7. Praktická část

7.1. Význam Evropské unie v každodenním životě občana ČR

Jako občané evropské unie, mají občané ČR prospěch ze základních věcí, které si ani neuvědomují a berou je, spíše jako samozřejmost. Jedná se zejména o mír na evropském kontinentu. Svobodu žít, pracovat či studovat v jiných zemích EU, bezproblémově cestovat po Evropě či to, že jsme součástí jedné z největších ekonomik světa.

Tato kapitola se zabývá nejen těmito výhodami ale i dalšími, které si často občané ČR ani neuvědomují.

7.1.1. Cestování po Evropské unii

Cestování po Evropě nebylo nikdy jednodušší, než je tomu dnes. Většina zemí EU, a některé další země které sice leží v Evropě, ale nejsou součástí EU podepsali tzv. Schengenskou dohodu, díky které se zrušili vzájemné hraniční kontroly mezi těmito státy v tzv. Schengenském prostoru. Pro občany, nejen České republiky, z toho plynou hned dvě velké výhody. Jako první výhodou můžeme uvést konec zdoluhavého čekání na státních hranicích. Jako druhou výhodou, možnost cestování pouze s platným občanským průkazem. Při cestování po Evropě, jsou občané EU také chráněni souborem práv cestujících, která jsou zaměřena na leteckou, železniční, lodní, autobusovou a také autokarovou dopravu.

7.1.2. Studium, stáž a práce v Evropské unii

Evropská unie dává svým občanům možnost studovat, odborně se vzdělávat či pracovat v jakémkoliv členském státu EU. Studentům je tato možnost nabízena přes program Erasmus+, skrz který mohou studenti získat finanční a organizační podporu pro zahraniční pobyt na evropské partnerské univerzitě nebo v partnerské organizaci. První program Erasmus byl zahájen již v roce 1987 a od té doby ho využilo přes 5 milionů studentů, i proto byl na Erasmus+ v období 2014 – 2020 navýšen rozpočet o 40 % na celkových 16 miliard EUR. Pro pracovní příležitosti je v EU vytvořena síť EURES, která je například v ČR součástí úřadů práce. EURES má za úkol pomáhat lidem z EU, Norska a Islandu, ve věku od 18 do 35 let při hledání práce, stáže či učňovské přípravy v zahraničí. Je také nápomocná zaměstnavatelům hledat kandidáty na pracovní pozice v jiné zemi EU. Pro mladé lidi z EU ve věku od 18 do 30 let je také zahájena nová iniciativa „Evropský sbor solidarity“, který jim umožňuje se zapojit do širokého spektra aktivit prostřednictvím dobrovolnické činnosti.

7.1.3. Volný pohyb zboží, služeb a kapitálu v EU

Jeden z největších úspěchů Evropské unie představuje jednotný trh, který umožňuje volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu. Podporuje tak hospodářský růst, zaměstnanost a usnadňuje každodenní život občanům a podnikům. Aby mohl tento jednotný trh fungovat, tak byly odstraněny stovky technických, právních a byrokratických překážek volného obchodu a také volného pohybu po EU. To mělo za důsledek, že podniky rozšířili svou činnost a díky hospodářské soutěži se snížili ceny například letenek nebo telefonních hovorů. Také se zajistil větší výběr pro spotřebitele. EU se současně snaží, aby tyto větší svobody nenarušovaly spravedlnost, ochranu spotřebitele nebo ochranu životního prostředí.

7.1.4. Zdravotní péče a bezpečnost potravin v EU

Pro Evropskou unii je velice důležitou prioritou zdraví občanů. To ovlivňuje Zdravotní politika EU, která doplňuje politiky členských států a jejím cílem je zajistit, aby všechny osoby žijící v EU byly chráněny před vážnými přeshraničními zdravotními hrozbami a aby měli přístup, ke kvalitní zdravotní péči. Každý občan EU má právo na nezbytnou zdravotní péči i při návštěvě jiné země EU. A to za stejných podmínek jako obyvatelé dané země. Toto právo zajišťuje Evropský průkaz zdravotního pojištění. K ochraně zdraví patří bezesporu i bezpečnosti potravin. Tu zaručuje politika EU v oblasti bezpečnosti potravin, v rámci které, jsou nastaveny normy na kvalitu potravin a také zavedené kontroly v celém zemědělsko-potravinářském odvětví.

7.1.5. Ochrana spotřebitelů v EU

Jak už bylo výše řečeno, tak jednotný trh EU nabízí spotřebitelům mnohem větší výběr výrobků. Muže ale také způsobovat problémy, proti kterým se staví spotřebitelská politika EU a zajišťuje tak prosazování práv občanů, v případě, že se při nákupu zboží nebo služeb s problémy setkají. EU tak nabízí spotřebitelům soubor práv, které lze využít v případě, že problémy nastanou. Příkladem jsou:

- Při nákupu na internetu či telefonicky má spotřebitel 14denní lhůtu na rozmyšlení nákupu a případné odstoupení od smlouvy.
- Pokud se výrobek zakoupený na území EU liší od inzerovaného výrobku nebo nefunguje tak, jak by měl, má spotřebitel právo na bezplatnou opravu nebo výměnu.

- Všechny druhy dopravy musí splňovat minimální standardy práv cestujících včetně odškodnění při zrušení daného spoje nebo jeho zpoždění.

7.1.6. Telekomunikace v EU

Téměř každý občan Evropské unie používá mobilní telefon, a proto také byly od června 2017 zrušeny poplatky za roaming, což znamená že Evropané, kteří cestují v rámci EU, platí za roamingová volání, SMS a data ceny stejné, jako platí svému mobilnímu operátorovi ve své zemi.

7.1.7. Společná měna – euro

Eurobankovky a euromince jsou v oběhu již od roku 2002 a používá je více než 340 milionů občanů, v devatenácti členských státech EU. Jedná se o druhou nejdůležitější světovou měnu, po americkém dolaru, a používání eura na jednotném trhu EU má řadu výhod. Občané mohou lépe srovnávat ceny doma a v zahraničí, společnosti zase mohou svým zákazníkům účtovat v jedné měně a tím je neohrožují výkyvy kurzu (Directorate-General for Communication (European Commission), 2019). Tato výhoda je pro českého občana spíše výhledová do budoucna a v současné době i velice diskutabilní. Většina občanů ČR totiž Euro nechce jako svou měnu a přijetí eura Českou republikou je neustále odkládáno. Pro občany ČR je v současnosti euro výhodné spíše v případě cestování po zemích eurozóny.

7.2. Příklady podpory regionů z fondů EU podle odvětví

7.2.1. Zdravotnictví

S podporou fondů Evropské unie se v oboru zdravotnictví vybudovalo či zmodernizovalo již 418 pracovišť integrovaného záchranného systému. Jako příklad si můžeme uvést modernizaci onkogynekologického centra fakultní nemocnice v Brně.

FN Brno modernizace onkogynekologického centra

Programové období:	2014-2020
Region:	Jihomoravský kraj
Evropská fond:	ERDF – Evropský fond pro regionální rozvoj
Operační program:	Integrovaný regionální operační program
Příjemce:	Fakultní nemocnice Brno
Registrační číslo:	CZ.06.2.56/0.0/0.0/15_006/0001804
Zahájení a ukončení projektu:	22.8.2017 – 19.12.2019
Téma projektu:	Integrovaný záchranný systém
Proplacené finanční prostředky	
Výše dotace EU:	51 000 000 Kč
Veřejné zdroje ČR:	9 000 000 Kč
Celková částka:	60 000 000 Kč

Popis projektu: Projekt je určený k modernizaci přístrojového vybavení onkogynekologického centra v FN Brno a jeho cílem je zvýšení kvality poskytované péče (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

Obrázek 2 Onkogynekologické centrum FN

Zdroj: dotaceu.cz

7.2.2. Životní prostředí

V oblasti životního prostředí se díky podpoře z fondů EU podařilo zmodernizovat nebo vybudovat 194 čistíren odpadních vod, regenerovat a revitalizovat 1048 hektarů území nebo odstranit 180 hektarů ekologických zátěží. Příkladem revitalizace území s podporou správné enviromentální výchovy můžeme uvést výstavbu dětského hřiště v obci Pitín, které se v roce 2019 umístilo na 2. místě v soutěži Náš evropský projekt od Zastoupení Evropské komise v ČR.

Dětské hřiště Pitín

Programové období:	2007-2013
Region:	Zlínský kraj
Evropský fond:	ERDF – Evropský fond pro regionální rozvoj
Operační program:	OP Životní prostředí
Příjemce:	Obec Pitín
Registrační číslo:	CZ.1.02/7.1.00/13.17836
Zahájení a ukončení projektu:	7. 5. 2014 - 13. 11. 2014
Téma projektu:	Životní prostředí
Proplacené finanční prostředky	
Výše dotace EU:	1 976 135,00 Kč
Veřejné zdroje ČR:	348 729,00 Kč
Celková částka:	2 324 864,00 Kč

Popis projektu: Projekt je zaměřen na vybudování přírodní zahrady u Mateřské školy v Pitíně, ve které si děti budou moci osvojit dovednosti a znalosti o přírodě a životním prostředí. Vybudování této zahrady dá školce možnost rozšířit a zkvalitnit ekologickou výchovu dětí, kterou se dlouhodobě zabývá (Evropská komise, 2019).

Obrázek 3 Dětské hřiště u MŠ

Zdroj: Zastoupení Evropské komise v ČR

7.2.3. Sociální oblast

Díky Evropským fondům se již podařilo vytvořit 111 nových sociálních služeb a aktivit, které napomáhají například začleňovat Romy nebo duševně nemocné spoluobčany do společnosti, poté se podařilo vytvořit 100 997 nových pracovních míst a 2 734 189 občanů ČR úspěšně absolvovalo kurzy, díky kterým si zvýšili svou kvalifikaci a podpořila se tak jejich šance, na trhu práce. Jako příklad projektu, který se uskutečnil v rámci sociální oblasti si můžeme uvést kavárnu, ve které jsou zaměstnaní osoby s duševním onemocněním a mají tak šanci se začlenit do normálního života.

Kavárna "Přístav" - pracovní uplatnění a seberealizace osob s duševním onemocněním

Programové období:	2014-2020
Evropský fond:	ESF
Operační program:	Operační program Praha - pól růstu ČR
Příjemce:	Kavárna Přístav s.r.o.
Registrační číslo:	CZ.07.3.63/0.0/0.0/16_031/0000242
Zahájení a ukončení projektu:	1. 4. 2017 - 31. 12. 2018
Téma projektu:	Zaměstnanost a sociální služby
Schválené finanční prostředky	
Výše dotace EU:	2 509 375,00 Kč
Veřejné zdroje ČR:	2 509 375,00 Kč
Celková částka:	5 018 750,00 Kč

Popis projektu: Záměrem tohoto projektu **Obrázek 4 Kavárna Přístav**

je vybudování kavárny Přístav, jejímž posláním bude pomoc lidem s duševním onemocněním při jejich návratu do společnosti a jejich začlenění na trh práce (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

Zdroj: dotaceu.cz

7.2.4. Rybářství

Pro rybáře je mezi fondy EU zřízen Evropský rybářský fond, který je zaměřen primárně na přímořské státy. To ale neznamená že by z něj nemohla čerpat i ČR. Je pro to totiž zřízen operační program rybářství, který je tedy nejmenší ze všech operačních programů ale pomáhá rybářům s udržení produkce sladkovodních ryb. Celkem se již podařilo zrealizovat 556 projektů a jako příklad si můžeme uvést výstavbu rybí líhně ve Vračovicích.

Líheň Vračovice

Programové období:	2007-2013
Region:	Pardubický kraj
Evropský fond:	EFF – Evropský rybářský fond
Operační program:	OP Rybářství
Příjemce:	RYBÁŘSTVÍ LITOMYŠL s.r.o.
Registrační číslo:	CZ.1.25/2.1.00/10.00015
Zahájení a ukončení projektu:	1. 8. 2010 - 30. 11. 2011
Proplacené finanční prostředky	
Výše dotace EU:	3 060 900,00 Kč
Veřejné zdroje ČR:	1 020 300,00 Kč
Soukromé zdroje:	2 720 800,00 Kč
Celková částka:	6 802 000,00 Kč

Popis projektu: Projekt je zaměřen na výstavbu nové rybí líhně včetně plynofikace, elektrifikace, vodní přípojky, vytápění a dalšího vybavení potřebnou technologií (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

Zdroj: dotaceu.cz

7.2.5. Výzkum a vývoj

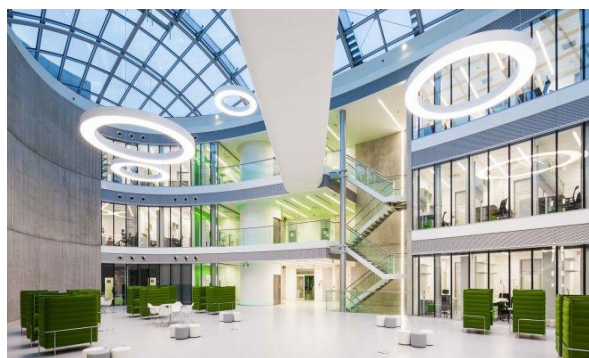
V oblasti vědy a výzkumu se díky fondům EU podařilo vybudovat 40 nových výzkumných středisek, které jsou regionálního významu a 8 výzkumných center nadnárodního významu se špičkovými technologiemi světového významu. Podpora výzkumu, vývoje a inovací probíhá i přes další projekty, kterých se podařilo zrealizovat již 2 847. Jako příklad si můžeme uvést středoevropský technologický institut, jehož vědecký tým výrazně přispívá ke zvládnutí koronavirové pandemie na jaře 2020.

Regionální materiálově technologické výzkumné centrum

Programové období:	2007-2013
Region:	Jihomoravský kraj
Evropský fond:	ERDF
Operační program:	OP Výzkum a vývoj pro inovace
Příjemce:	Masarykova univerzita
Registrační číslo:	CZ.1.05/1.1.00/02.0068
Zahájení a ukončení projektu:	1. 1. 2011 - 31. 12. 2015
Téma projektu:	Výzkum
Proplacené finanční prostředky	
Výše dotace EU:	4 459 100 000,00 Kč
Veřejné zdroje ČR:	786 900 000,00 Kč
Celková částka:	5 246 000 000,00 Kč

Popis projektu: Projekt byl zaměřen na vybudování středoevropského technologického institutu CEITEC, který zapojí do spolupráce vědecké týmy z vysokých škol a výzkumných institucí v Brně. Žadatelem je Masarykova univerzita a dalšími partnery projektu jsou Vysoké učení technické v Brně, Mendelova univerzita v Brně,

Obrázek 6 Technologický institut CEITEC

Zdroj: CEITEC - Středoevropský

Veterinární a farmaceutická univerzita v Brně, Ústav fyziky materiálů AV ČR a

Výzkumný ústav veterinárního lékařství. Mimo poskytnutí špičkového zázemí pro studenty a vědecké pracovníky, je podpora vazeb mezi obory z oblasti živých a neživých věd (CEITEC, 2014).

7.2.6. Doprava

Doprava, která má jistojistě vliv na každodenní život každého občana ČR, získala díky fondům EU například 449 nových vozidel pro veřejnou dopravu, nebo se pomocí evropských fondů podařilo zmodernizovat či vybudovat 3461 kilometrů silnic či dálnic. Příkladem takovýchto projektů může být výstavba dálnice D3, která v budoucnu propojí Prahu s Českými Budějovicemi a bude pokračovat dále do Rakouska.

Dálnice D3, stavba 0309/II Ševětín – Borek

Programové období:	2014-2020
Region:	Jihočeský kraj
Evropský fond:	CF
Operační program:	Operační program Doprava
Příjemce:	Ředitelství silnic a dálnic ČR
Registrační číslo:	CZ.04.2.39/0.0/0.0/15_002/0000084
Zahájení a datum ukončení:	13. 12. 2016 - 18. 8. 2021
Téma projektu:	Doprava
Schválené finanční prostředky	
Výše dotace EU:	740 370 458,31 Kč
Veřejné zdroje ČR:	130 653 610,29 Kč
Celková částka:	1 244 320 098,00 Kč

Popis projektu: Předmětem projektu je rozšíření stávající silnice I/3 mezi Ševětínem a Borkem a následná výstavba dálnice D3. Tento úsek je dlouhý 10,680 kilometrů a realizací tohoto projektu dojde jednak ke zlepšení plynulosti dopravy, bezpečnosti provozu a zlepšení životního prostředí

Zdroj: dotaceu.cz

v bezprostředním okolí z důvodu snížení emisí z dopravy (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

7.2.7. Vzdělávání

Díky podpoře EU do oblasti vzdělávání se podařilo většině základních a středních škol zmodernizovat, vybudovat či rozšířit své budovy a učebny, což pozitivně ovlivnilo i výuku na těchto školách. Podpora z fondů EU se pozitivně dotkla i 1 619 258 studentů vysokých škol. Jako příklad můžeme uvést vybudování gastrolaboratoře pro Střední odborné učiliště a Střední odbornou školu SČMSD v Žatci.

Vybudování gastrolaboratoře v návaznosti na zavedení vzdělávacího programu Kulinářské umění do výuky v oborech Kuchař-číšník a Gastronomie

Programové období:	2014-2020
Region:	Ústecký kraj
Evropský fond:	ERDF
Operační program:	Integrovaný regionální operační program
Příjemce:	Střední odborné učiliště a Střední odborná škola SČMSD, Žatec, s.r.o.
Registrační číslo:	CZ.06.2.67/0.0/0.0/16_050/0002762
Zahájení a ukončení projektu:	22. 8. 2016 - 11. 5. 2018
Téma projektu:	Vzdělávání
Schválené finanční prostředky	
Výše dotace EU:	2 497 700,15 Kč
Národní soukromá částka:	440 770,62 Kč
Celková částka:	2 938 471,00 Kč

Popis projektu: Projekt je zaměřen na rekonstrukci a vybavení kuchyně pro studenty vzdělávacího programu Kuchař-číšník a Gastronomie (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

Obrázek 8 Gastrolaboratoř SOU a SOS

Zdroj: dotaceu.cz

7.2.8. Podnikání a inovace

Podniky tvoří důležitou část celé evropské ekonomiky, a i pro to je Evropské unie podporuje. Této podpory již využilo 8 454 malých a středních podniků a podařilo se také podpořit 17 241 nových nebo inovativních produktů. Jako příklad, typický pro občany České republiky můžeme uvést projekt, který se zaměřil na zvýšení kvality výroby piva.

Investice do zvýšení kvality výroby piva

Programové období:	2007-2013
Region:	Plzeňský kraj
Evropský fond:	ERDF
Operační program:	OP Podnikání a inovace
Příjemce:	CHODOVAR spol. s r.o.
Registrační číslo:	CZ.1.03/2.2.00/11.00432
Zahájení a ukončení projektu:	1. 9. 2008 - 29. 1. 2010
Téma projektu:	Podpora podnikatelů
Proplacené finanční prostředky	
Výše dotace EU:	4 098 501,00 Kč
Veřejné zdroje ČR:	723 266,00 Kč
Soukromé zdroje:	4 632 679,00 Kč
Celková částka:	9 454 446,00 Kč

Popis projektu: Záměr projektu je zlepšit kvalitu výroby, rozšíření výroby a tím pádem i zlepšení konkurenceschopnosti podniku a následné získání většího počtu zákazníků, formou nákupu kompletního analyzátoru piva a linky na mytí lahví. Projekt je také součástí dlouhodobé koncepce podniku zaměřené na další modernizaci výroby, zkvalitňování a rozšiřování produkce (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

Obrázek 9 Pivovar Chodovar

Zdroj: dotaceu.cz

7.2.9. Cestovní ruch a kultura

Cestovní ruch a kultura jsou velice důležitou součástí jak české ekonomiky, tak i každodenních životů obyvatel ČR. S podporou fondů EU se zatím podařilo postavit či zrekonstruovat 1 184 km cyklostezek nebo například zrekonstruovat 321 historických památek. Jako příklad je uvedena velice oblíbené jihočeská rozhledna Klet'.

Rekonstrukce rozhledny na Kleti

Programové období:	2007-2013
Region:	Jihočeský kraj
Evropský fond:	ERDF
Operační program:	ROP NUTS II Jihozápad
Příjemce:	SK FAKTOR, České Budějovice
Registrační číslo:	CZ.1.14/3.2.00/02.00411
Zahájení a ukončení projektu:	1. 9. 2008 - 31. 8. 2009
Téma projektu:	Cestovní ruch a volnočasové aktivity
Proplacené finanční prostředky	
Výše dotace EU:	6 750 165,87 Kč
Veřejné zdroje ČR:	1 191 205,00 Kč
Soukromé zdroje:	1 186 641,00 Kč

Celková částka:

9 128 012,00 Kč

Popis projektu: Projekt na rekonstrukci rozhledny na hoře Klet' je zaměřen opravu jak interiéru, tak i exteriéru rozhledny. Rekonstrukce je důležitá hlavně z důvodu stále většího zájmu veřejnosti o návštěvu rozhledny, která se tak stává jedním z turisticky nejatraktivnějších míst regionu (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

Obrázek 10 Kamenná rozhledna Klet'

Zdroj: Jiří Kadlec

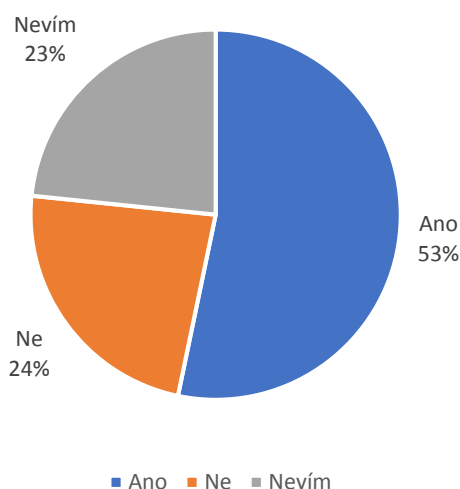
7.3. Vyhodnocení dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření bylo prováděno na náhodně vybraném vzorku respondentů. Vzorek tvořilo 107 občanů České republiky, kteří měli možnost odpovědět buď online nebo mohli dotazník vyplnit v papírové formě. Jelikož se nepodařilo získat alespoň podobný počet respondentů ze všech krajů ČR, tak výsledky dotazníkového šetření zhodnotí Českou republiku jako celek. Hlavní výzkumnou otázkou dotazníkového šetření bylo zjištění výhod a nevýhod vstupu České republiky do Evropské unie. Dále byl dotazník zaměřen na to, zda jsou občané ČR spokojeni se vstupem České republiky do Evropské unie, jaký názor mají na Euro nebo jaké si myslí že má Česká republika postavení v Evropské unii.

V první otázce měli respondenti odpovídat na otázku, jestli byl podle nich vstup České republiky do Evropské unie správným krokem. Přesto že 53 % respondentů odpověděla že ano, našlo se 24 % respondentů, kteří si myslí, že členství České republiky v Evropské unii není správné. Dalších 23 % respondentů uvedlo že neví, viz. graf 5.

Graf 4 Vstup ČR do EU

Myslíte si, že byl vstup ČR do EU správným krokem?

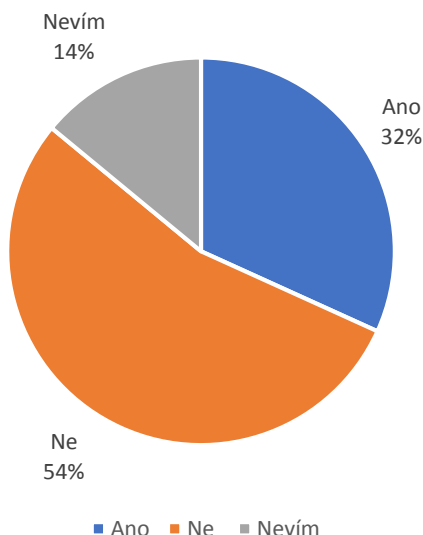
Zdroj: Vlastní zpracování

V další otázce byly respondenti dotazováni, zda si myslí, jestli může Česká republika ovlivnit dění v Evropské unii. Většina dotazovaných, celkem 54 % odpověděla že Česká republika dění v Evropské unii ovlivnit nemůže, což bychom samozřejmě mohli popřít a dát za pravdu 32 % respondentů, kteří si myslí pravý opak. Česká republika je totiž součástí Evropské unie jako kterýkoliv jiný stát a správným vyjednáváním a

prezentováním má možnost ovlivnit dění v Evropské unii. Zbýlých 14 % respondentů odpovědělo že neví, viz. graf 6.

Graf 6 Může ČR ovlivnit dění v EU?

Může podle Vás Česká republika ovlivnit dění v Evropské unii?

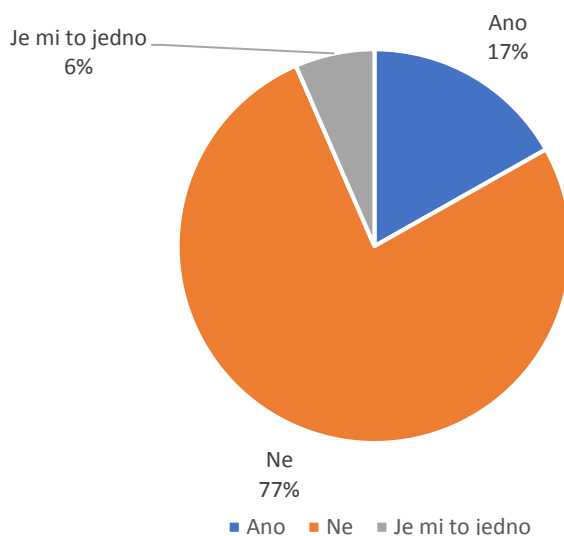

Zdroj: Vlastní zpracování

Následně byla respondentům položena otázka ohledně přijetí eura, místo české koruny. Drtivá většina dotázaných, celkem 76,6 % uvedlo, že jsou proti přijetí eura. Pro přijetí eura se vyslovilo jen 16,8 % dotázaných a 6,5 % dotázaných je jedno, jestli ČR přijme euro či nikoliv (graf 7). O možnosti přijetí eura se ve společnosti již dlouhou dobu diskutuje a Česká republika se již v roce 2003 zavázala k přijetí eura, podepsáním Přístupové smlouvy do Evropské unie.

Graf 7 Zavedení eura v ČR

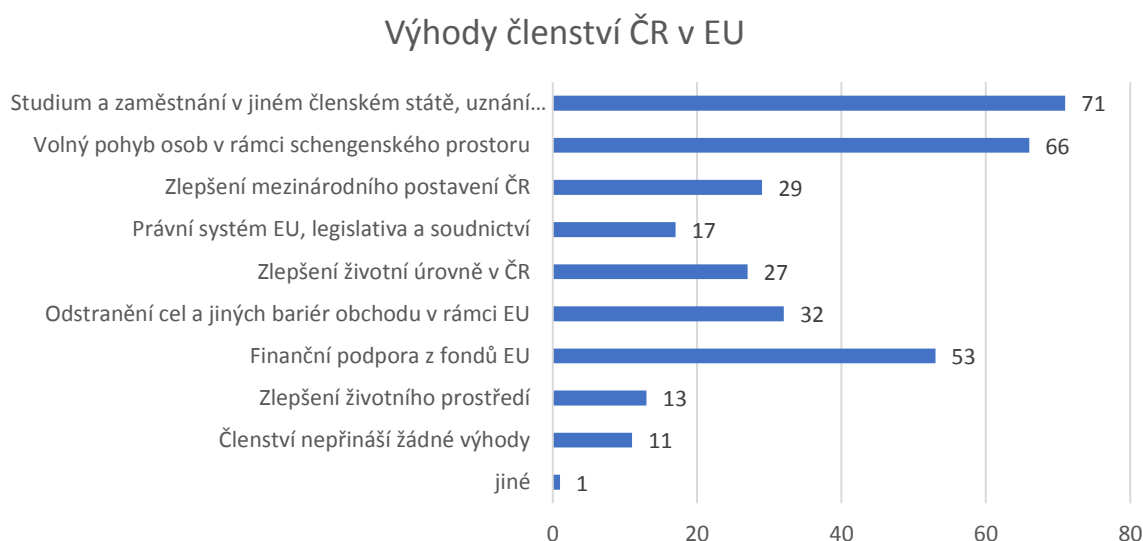
Souhlasíte se zavedením eura v ČR?

Zdroj: Vlastní zpracování

Hlavními otázkami celého dotazníku bylo určení výhod a nevýhod, které občané v členství vidí. Pozitivní správou je, že respondenti celkem dohromady zaškrtnuli 320 výhod a naopak jen 231 nevýhod, z čeho bychom mohli vyvodit, že podle občanů je členství České republiky v Evropské unii výhodné. Jak můžeme vidět v následujících grafech, tak nejčastěji zaškrťovanými výhodami bylo studování a možnost zaměstnání v jiném členském státě, které zaškrtnulo celkem 71 respondentů, dále pak možnost volného pohybu osob v rámci Schengenského prostoru, kterou zaškrtnulo 66 respondentů a mezi významnější ještě patří finanční podpora z fondů EU, kterou zaškrtnulo 53 respondentů. Více odpovědí je zaznamenáno v následujícím grafu 8.

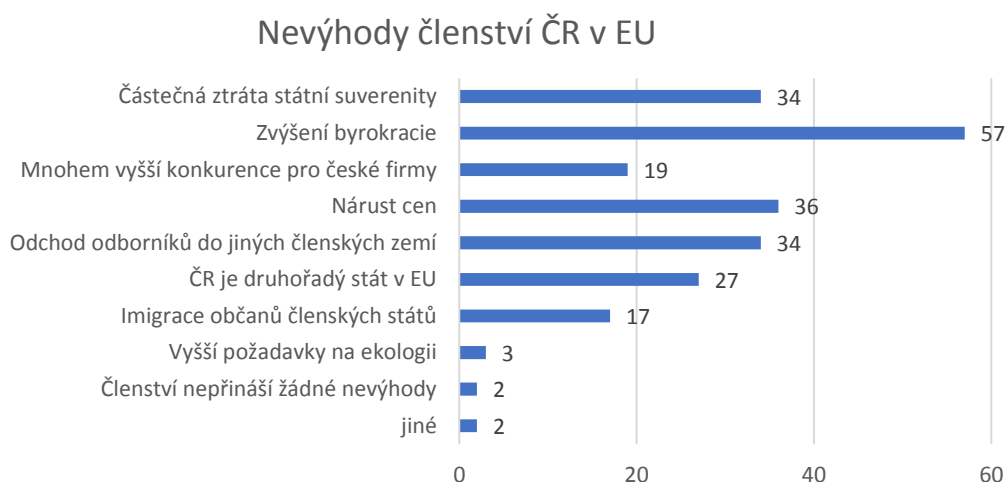
Graf 5 Výhody členství ČR v EU

Zdroj: Vlastní zpracování

U nevýhod členství ČR v EU jasně dominuje zvýšená byrokracie, kterou zaškrtnulo 57 respondentů. Další nevýhody, jak můžeme vidět v následujícím grafu, tak jsou dosti vyrovnané. Za zmínku stojí například nárůst cen zboží, který zaškrtnulo 36 respondentů a částečná ztráta státní suverenity s odchodem odborníků do jiných členských zemí, které zaškrtnulo stejně 34 respondentů. Další odpovědi jsou zobrazeny v grafu 9, na následující straně.

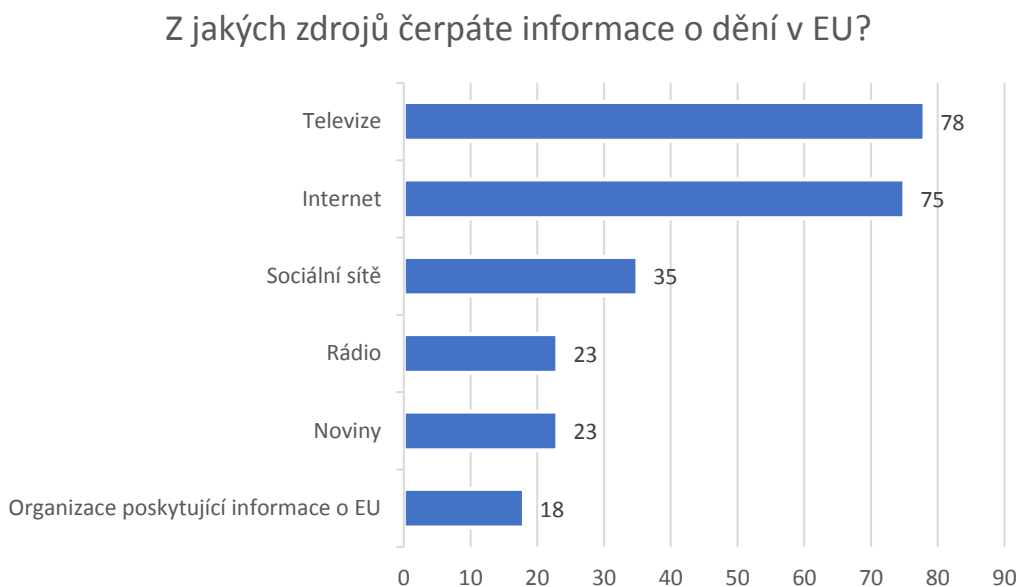
Graf 6 Nevýhody členství ČR v EU

Zdroj: Vlastní zpracování

V poslední otázce dotazníkového šetření byly respondenti dotazováni na zdroje, ze kterých čerpají informace o Evropské unii. Největší zastoupení měla televize se 78 respondenty. Těsně za televizí skončil internet se 75 respondenty. Naopak nejméně se respondenti informují prostřednictvím rádia a denního tisku, kde tuto možnost zaškrtno 23 respondentů a také u organizací informujících o Evropské unii, kde tuto možnost zaškrtno pouze 18 respondentů, viz graf 10.

Graf 7 Čerpání informací o EU

Zdroj: Vlastní zpracování

8. Závěr

Evropa je velice rozmanitý kontinent s velkým počtem států, názorů, jazyků, zvyků, kulturních rozdílů, a proto je velice jedinečné a zajímavé, že spolupráce na úrovni Evropské unie může fungovat.

Cílem bakalářské práce bylo zjistit, jaký význam má Evropská unie v každodenním životě občanů České republiky, napříč regiony ČR. Jelikož se nepodařilo zajistit dostatečné množství odpovědí z jednotlivých krajů ČR, aby mohli být kraje řádně srovnány, byl průzkum hodnocen za celou Českou republiku. Na základě zjištěných a prozkoumaných informací můžeme říct, že k největším výhodám členství v Evropské unii řadí občané České republiky volnost pohybu v rámci Schengenského prostoru, s tím spojenou i možnost studia, zaměstnání a života samotného, v jakémkoliv členském státě EU. Další výhodou, kterou občané ČR pociťují všichni, ale málokterí si ji uvědomují, jsou zrušené poplatky za roaming při volání do členských států Evropské unie. Výhodou jsou také finance, plynoucí z fondů Evropské unie do České republiky. To je odvětví, které je bohužel v České republice velice špatně komunikované mezi občany, avšak velice důležité pro rozvoj celé společnosti.

Pokud se přesuneme k nevýhodám členství v Evropské unii, tak nejvíce respondentů zaškrtovalo možnost zvýšené byrokracie. Nad touto odpovědí se ale musíme zamyslet více do hloubky a položit si otázku, jestli zvyšující se byrokracie není spíše problematikou vlády České republiky než Evropské unie. Jako další nevýhody byly v práci zmiňovány například ztráta státní suverenity, odchod odborníků do jiných zemí Evropské unie či nárůst cen, o kterých bychom mohli diskutovat, zda jsou zapříčiněny Evropskou unií, či politikou České republiky.

Dále bych chtěl zmínit, že Evropská unie je velice pěkný projekt, postavený na spolupráci všech evropských zemích, ale pokud má do budoucna vydržet a být užitečná, musí splnit dva podstatné předpoklady. Za prvé musí být nadále postavena na spolupráci všech zemí a nesmí se z ní stát subjekt, přebírající moc nad všemi členskými státy. Druhým předpokladem je komunikace samotné Evropské unie s občany členských států a mediální vystupování hlavních představitelů. Pokud se tyto dva předpoklady nedodrží, a evropské země půjdou každá svým směrem, nebo dokonce proti sobě, tak by to mohlo

znamenat konec Evropské unie, což by mělo velice negativní vliv na hospodářství a ekonomiky jednotlivých členských států.

Bakalářská práce bude k dispozici informačním střediskám Evropské unie, kterými jsou Europe Direct a Eurocentra. Výsledky práce jim mohou napomoci, ke správnému zacílení na občany České republiky s informacemi o Evropské unii.

I. Summary and keywords

The European Union has had a big impact in citizens' lives of the Czech Republic since 2004 when it joined the EU. The bachelor's thesis focuses on the founding and expansion of the European Union, the accession of the Czech Republic and advantages and disadvantages of European Union membership for Czech citizens. In the bachelor thesis there is carried out an extensive analysis of individual programming periods and benefits of subsidies from EU funds. The aim is to determine the attitude of Czech citizens towards the EU and their satisfaction or dissatisfaction with EU membership. The results of this evaluation are detected by a survey and used for organizations which inform the public about EU for example Europe Direct Information Centre.

Keywords: European Union, Czech republic, EU membership, Czech citizens, EU funds, EU institutions

II. Seznam použitých zdrojů

Použitá literatura

- Directorate-General for Communication (European Commission). (2019). *EU & me*. Luxembourg: Publications Office of the European union.
- Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2015). *Evropské strukturální a investiční fondy 2014 - 2020 v kostce*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.
- Borchardt, K.-D. (2017). *ABC práva EU*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie.
- Svoboda, P. (2011). *Úvod do evropského práva*. Praha: C. H. Beck.
- Generální ředitelství pro komunikaci (Evropská komise). (2018). *Evropská unie: Co je a co dělá*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie.
- Jakš, J. (2000). *Na cestě do Evropské unie*. Praha: Friedrich Ebert Stiftung.
- Interel EPA a CC, s.r.o. (2005). *Průvodce fondy Evropské unie*. Praha: Odbor vnějších vztahů, Ministerstvo pro místní rozvoj.
- Generální ředitelství pro komunikaci (Evropská komise). (2013). *Jak funguje Evropská unie*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie.
- Fontaine, P. (2017). *Evropa ve 12 lekcích*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie.
- Evropská komise. (2010). *SDĚLENÍ KOMISE: EVROPA 2020 - Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění*. Brusel: Evropská komise.
- eu2009.cz. (2009). *Výsledky českého předsednictví v Radě EU*. Praha: České předsednictví v radě EU.
- Černoch, P., Had, M., Stach, S., & Urban, L. (2004). *Česká republika v Evropské unii: Přínosy a náklady*. Praha: Eva Rozkotová - IFEC.
- Juncker, J-C. (2018). *State of the Union 2018*. Luxembourg: Publications Office of the European union.

Použité internetové zdroje

CEITEC. (12. září 2014). *Výzkumný institut CEITEC MU otevřel pavilony pro přírodní vědy a medicínu*. Načteno z ceitec.cz: <https://www.ceitec.cz/vyzkumny-institut-ceitec-mu-otevrel-pavilony-pro-prirodni-vedy-a-medicinu/t1939>

Centrum pro regionální rozvoj České republiky. (10. říjen 2019). *Projekty předvstupní pomoci*. Načteno z crr.cz: <https://www.crr.cz/kontaktujte-nas/projekty-predvstupni-pomoci/>

České statistický úřad. (20. březen 2020). *volby.cz*. Načteno z Referendum o přistoupení České republiky k Evropské unii: <https://volby.cz/pls/ref2003/re?xjazyk=CZ>

Český statistický úřad. (10. duben 2020). *Volby.cz*. Načteno z Volby.cz: <https://volby.cz/>

EUR-Lex. (5. duben 2020). *Agenda 2000: for a stronger and wider Union*. Načteno z eur-lex.europa.eu: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM%3A160001#document1>

European Commission. (1. duben 2020). *Priorities*. Načteno z ec.europa.eu: https://ec.europa.eu/info/priorities_en

euroskop.cz. (3. březen 2020). *Předvstupní pomoc*. Načteno z euroskop.cz: <https://www.euroskop.cz/168/sekce/predvstupni-pomoc/>

Evropská komise. (3. květen 2019). *Výsledky soutěže Náš evropský projekt 2019*. Načteno z ec.europa.eu: https://ec.europa.eu/czech-republic/news/190503_vysledky_nep_cs

Evropská unie. (20. březen 2020). *Evropská rada*. Načteno z europa.eu: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-council_cs#kontaktni-udaje

Evropský parlament. (31. leden 2020). *Kolik křesel mají jednotlivé země v Evropském parlamentu*. Načteno z europarl.europa.eu: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/eu->

affairs/20180126STO94114/kolik-kresel-maji-jednotlive-zeme-v-evropskem-parlamentu-infografika

Evropský parlament. (2.. březen 2020). *Politické skupiny Evropského parlamentu*.

Načteno z Evropský parlament:

<https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/eu-affairs/20190612STO54311/politicke-skupiny-evropskeho-parlamentu>

Generální ředitelství pro komunikaci (Evropská komise). (2015). *Politiky Evropské unie: Rozšíření*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie.

Ministerstvo financí České republiky. (leden. 5 2007). *Program Phare v ČR úspěšně ukončen*. Načteno z mfcz.cz: <https://www.mfcz.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2007/2007-01-15-tiskova-zprava-5755-5755>

Ministerstvo financí České republiky. (29. červenec 2019). *Čistá pozice ČR ve vztahu k rozpočtu EU: 2004 - 2019*. Načteno z mfcz.cz: <https://www.mfcz.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu/pozice-cr-vuci-rozpocetu-eu/2019/cista-pozice-cr-ve-vztahu-k-rozpocetu-eu-35775>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (20. březen 2020). *Aktuální předsednictví v Radě EU*. Načteno z mmr.cz: <https://www.mmr.cz/cs/evropska-unie/spoluprace-v-ramci-eu-a-mezinarodni-spoluprace/spoluprace-v-ramci-eu/aktualni-predsednictvi-v-rade-eu>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2016). *Čtvrtletní monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudržnosti v programovém období 2007 - 2013*. Praha: MMR-NOK.

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2. duben 2020). *Cíle, operační programy a iniciativy*. Načteno z DotaceEU.cz: [https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/programove-obdobi-2004-2006-\(1\)/cile,-operacni-programy-a-iniciativy](https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/programove-obdobi-2004-2006-(1)/cile,-operacni-programy-a-iniciativy)

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (1. duben 2020). *Dálnice D3, stavba 0309/II Ševětín - Borek*. Načteno z DotaceEU.cz: <https://dotaceeu.cz/cs/statistiky-a-analyzy/mapa-projektu/projekty/04-operacni-program-doprava/04-2-silnicni-infrastruktura-na-siti-ten-t,-verejn/dalnice-d3,-stavba-0309-ii-sevetin-borek>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (1. duben 2020). *DotaceEU.cz*. Načteno z Vybudování gastrolaboratoře v návaznosti na zavedení vzdělávacího programu

Kulinářské umění do výuky v oborech Kuchař-číšník a Gastronomie:
<https://dotaceeu.cz/cs/statistiky-a-analyzy/mapa-projektu/projekty/06-integrovaný-regionalní-operacní-program/06-2-zkvalitnění-veřejných-sluzeb-a-podmínek-zivot/vybudování-gastrolaboratorů-v-navaznosti-na-zavede>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (1. duben 2020). *FN Brno modernizace onkogynekologického centra*. Načteno z DotaceEU.cz:

<https://dotaceeu.cz/cs/statistiky-a-analyzy/mapa-projektu/projekty/06-integrovaný-regionalní-operacní-program/06-2-zkvalitnění-veřejných-sluzeb-a-podmínek-zivot/fn-brno-modernizace-onkogynekologického-centra>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (1. duben 2020). *Investice do zvýšení kvality výroby piva*. Načteno z DotaceEU.cz: <https://dotaceeu.cz/cs/statistiky-a-analyzy/mapa-projektu/projekty-před-rokem-2014/3-op-podnikání-a-inovace/3-2-rozvoj-firm/investice-do-zvýšení-kvality-vyroby-piva>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (1. duben 2020). *Kavárna "Přístav" - pracovní uplatnění a seberealizace osob s duševním onemocněním*. Načteno z DotaceEU.cz: <https://dotaceeu.cz/cs/statistiky-a-analyzy/mapa-projektu/projekty/07-operacní-program-praha-pol-rustu-cr/07-3-podpora-socialního-zaclenování-a-boj-proti-ch/kavarna-pristav-pracovní-uplatnění-a-sebereali>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (1. duben 2020). *Liheň Vračovice*. Načteno z DotaceEU.cz: <https://dotaceeu.cz/cs/statistiky-a-analyzy/mapa-projektu/projekty-před-rokem-2014/op-rybarství/27-2-akvakultura,-zpracování-produktu-rybolovu-a-a/lihen-vracovice>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (20. březen 2020). *Programové období 2004-2006*. Načteno z DotaceEU.cz: [https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/programove-obdobi-2004-2006-\(1\)](https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/programove-obdobi-2004-2006-(1))

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (20. březen 2020). *Programové období 2007-2013*. Načteno z DotaceEU.cz: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/programove-obdobi-2007-2013>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (1. duben 2020). *Rekonstrukce rozhledny na Kleti*. Načteno z dotaceEU.cz: <https://dotaceeu.cz/cs/statistiky-a-analyzy/mapa->

projektu/projekty-pred-rokem-2014/14-rop-nuts-ii-jihozapad/14-3-rozvoj-cestovniho-ruchu/rekonstrukce-rozhledny-na-kleti

Zenkner, P. (20. březen 2020). *Vstup ČR do EU*. Načteno z euroskop.cz:

<https://www.euroskop.cz/803/sekce/vstup-cr-do-eu/>

Centrum pro regionální rozvoj České republiky. (10. říjen 2019). *Projekty předvstupní*

pomoci. Načteno z crr.cz: <https://www.crr.cz/kontaktujte-nas/projekty-predvstupni-pomoci/>

III. Seznam grafů, tabulek a obrázků

Seznam grafů

Graf 1 Výsledky referenta o vstup ČR do EU	25
Graf 2 Porovnání volebních účastí v ČR v letech 2002 - 2019	27
Graf 3 Vývoj příjmů z rozpočtu a odvodů do rozpočtu EU.....	28
Graf 5 Vstup ČR do EU	52
Graf 7 Může ČR ovlivnit dění v EU?	53
Graf 6 Zavedení eura v ČR	53
Graf 8 Výhody členství ČR v EU	54
Graf 9 Nevýhody členství ČR v EU	55
Graf 10 Čerpání informací o EU.....	55

Seznam tabulek

Tabulka 1 Rozdělení počtu křesel v Evropském parlamentu podle členských států	13
Tabulka 2 Kapitoly screeningu	23
Tabulka 3 Výsledky referenda o vstup ČR do EU.....	24
Tabulka 5 Přehled čerpání z fondů EU v období 2004 – 2006.....	31
Tabulka 6 Přehled čerpání z fondů EU v období 2007 – 2013.....	33
Tabulka 7 Rozdělení podpory ESI fondů dle tematických cílů	37
Tabulka 8 Přehled alokovaných zdrojů z fondů EU v období 2014 - 2020.....	37

Seznam obrázků

Obrázek 1 Rozdělení Evropského parlamentu podle politických frakcí	14
Obrázek 2 Onkogynekologické centrum FN Brno	42
Obrázek 3 Dětské hřiště u MŠ Pitín.....	43
Obrázek 4 Kavárna Přístav	44
Obrázek 5 Líheň Vračovice	45
Obrázek 6 Technologický institut CEITEC.....	46
Obrázek 7 Dálnice D3.....	47
Obrázek 8 Gastrolaboratoř SOU a SOS SČMMSD Žatec	49
Obrázek 9 Pivovar Chodovar.....	50
Obrázek 10 Kamenná rozhledna Klet'	51

IV. Seznam příloh

Příloha 1 Vzor dotazníku.....	64
-------------------------------	----

V. Přílohy

Příloha 1 Vzor dotazníku

Evropská unie z pohledu občana ČR

Dobrý den,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění tohoto krátkého dotazníku k mé bakalářské práci na téma Evropská unie z pohledu občana ČR. Dotazník je anonymní a jeho vyplnění Vám zabere maximálně 5 minut. Zjištěné výsledky budou použity pouze jako podklad mé bakalářské práce.

Předem Vám děkuji za poskytnuté informace a ochotu spolupracovat.

Lukáš Malecha - student Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity

1. Věk

- méně než 18 let
- 18 - 30 let
- 31-50 let
- 51 - 64 let
- 65 a více let

2. Pohlaví

- Muž
- Žena

3. Nejvyšší dosažené vzdělání?

- základní
- středoškolské bez maturity
- středoškolské s maturitou
- vysokoškolské

4. Ve kterém kraji žijete?

- Moravskoslezský kraj
- Středočeský kraj
- Jihočeský kraj
- Plzeňský kraj
- Karlovarský kraj
- Ústecký kraj
- Liberecký kraj
- Královéhradecký kraj
- Pardubický kraj
- Praha
- Kraj Vysočina
- Zlínský kraj
- Olomoucký kraj
- Jihomoravský kraj

5. Myslíte si, že byl vstup ČR do EU správným krokem?

- ano
- ne
- nevím

6. Co považujete za výhody členství ČR v EU? (lze vybrat více možností)

- Studium a zaměstnání v jiném členském státě, uznání kvalifikace
- Volný pohyb osob v rámci schengenského prostoru
- Zlepšení mezinárodního postavení ČR
- Právní systém EU, legislativa a soudnictví
- Zlepšení životní úrovně v ČR
- Odstranění cel a jiných bariér obchodu v rámci EU
- Finanční podpora z fondů EU
- Zlepšení životního prostředí
- Členství nepřináší žádné výhody
- Jiné

7. Co považujete za nevýhody členství ČR v EU? (lze vybrat více možností)
- Částečná ztráta státní suverenity
  - Zvýšení byrokracie
  - Mnohem vyšší konkurence pro české firmy
  - Nárůst cen
  - Odchod odborníků do jiných členských zemí
  - ČR je druhořadý stát v EU
  - Imigrace občanů členských států
  - Vyšší požadavky na ekologii
  - Členství nepřináší žádné nevýhody
  - Jiné
8. Může podle Vás Česká republika ovlivnit dění v Evropské unii?
- Ano
  - Ne
  - Nevím
9. Souhlasíte se zavedením eura v ČR?
- Ano
  - Ne
  - Je mi to jedno
10. Z jakých zdrojů čerpáte informace o dění v EU? (lze vybrat více možností)
- Televize
  - Rádio
  - Noviny
  - Internet
  - Sociální sítě
  - Organizace poskytující informace o EU (Eurocentra, Europe Direct) a instituce EU

11. Znáte některou z těchto organizací, které se zabývají informováním veřejnosti o EU? (lze vybrat více možností)

- Eurocentrum
- Europe Direct
- Eurodesk
- Evropský dům
- Eutis
- Neznám žádnou organizaci